

- ЭРТАГА ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЎН БЕШИНЧИ СЕССИЯСИ ОЧИЛАДИ. УНДА МАМЛАКАТИМИЗ ҲАЁТИГА ОИД МУҲИМ ҚОНУНЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ.
- МАМЛАКАТИМИЗДА ИККИ ПАЛАТАЛИ ПАРЛАМЕНТ САЙЛОВЛАРИГА ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗГИН КЕТМОҚДА.
- ЯНА 6 КУНДАН КЕЙИН ХАЛҚИМИЗ МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 13 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАЙДИ.

Mustaqillik huquq demakdir

34

(349)

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

Avgust						
D.	30	2	9	16	23	
S.	31	3	10	17	24	
Ch.	4	11	18	25		✓
P.	5	12	19	26		
J.	6	13	20	27		
Sh.	7	14	21	28		
Y.	1	8	15	22	29	

2004

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqq boshlagan.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: Info@huquq.uz

▼ OGOHLIK — DAVR TALABI

ТИНЧЛИГИМИЗ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Халқимиз истиклолнинг 13 йиллигини катта шодибна билан нишонлаш арафасида турибди. Озод юртва байрамлар ярашади, дейишади. Бироқ ана шу тинч кунларимизни кўра олмаётган кимсалар ҳамон орамизда гимирлаб юрганининг шохиди бўлганимизга ҳеч қанча бўлгани йўқ. Шу боис, улғу байрам арафасида барчамиз бир лаҳза бўлса-да, огохликини унутмаслигимиз, ўз уйимизни ўзимиз асрашимиз кераклигини чуқур англашимиз лозим.

Бектемир туман прокуратураси, ҳокимият, ИИБ, Тошкент шаҳар ИИБ бошқармаси ходимлари билан ҳамкорликда «Огохликка даъват» мавзусида туман фаоллари билан учрашув бўлиб ўтди.

Йиғилишда огохлик борасида йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонлар муҳокама этилди. Гийҳ-вандликка қарши ҳамжихатликда курашиш, аҳоли хавфсизлигини таъминлаш, огохликка даъват этиш, тарғибот-ташвиқот ишларини амалга ошириш, нуқсонларга барҳам бериш юзасидан қилиниши керак бўлган вазифаларга яна бир бор ойдинлик киритилди. Бу фақат ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳодимларининг вазифаси бўлмай, ушбу йўналишда бутун жамоатчилик иш олиб бориши лозимлиги таъкидланди.

Зикрилла РАСУЛОВ,
Бектемир тумани прокурори

МУСТАҚИЛЛИК ИНШОТЛАРИ

Сирдарё вилоятининг Гулистон шаҳрида «Лола-Модель» Ўзбекистон-Америка-Туркия қўшма корхонаси фойдаланишга топширилди.

МУСТАҚИЛЛИК ВА ПРОКУРАТУРА

Мустақиллик ва прокуратура. Биз бу рукни бежизга танламадик. Чунки, мустақиллик бошқа соҳалар қатори прокуратура органларида ҳам янгиланиш даврини бошлаб берди. Собиқ иттифоқ даврида тизимга берилган «қораловчи» деган ном, халқимиз хоҳишироқаси, Президентимиз ташаббуси билан — халқнинг ҳимоячисига айланди. Том маънодаги ҳимоячининг вазифаси эса «Прокуратура тўғрисида»ги Қонунда ўз аксини топди.

Ўтган йиллар мобайнида прокуратура органлари фаолиятини такомиллаштириш, унга ошқоралик бериш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди. Халқ ва давлат манфаатлари ҳимоясига бел боғлаган соҳа ҳодимларининг меҳнати ҳукуматимиз томонидан юқори баҳоланмоқда. Шу боис ҳам, прокуратура фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган Президент фармонлари ва ҳукумат қарорлари мамлакатда қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилмоқда. Энг улғу, энг азиз байрам арафасида республика прокуратура органларида амалга оширилаётган ишларга назар ташлашга аҳд қилдик. Газетанинг 2-6-саҳифаларида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоят прокурорларининг мақолалари билан танишасиз. Прокуратура фаолиятининг турли қирралари ҳақида баҳс юритувчи ушбу мақолаларни рамзий маънода «ўн уч йилликка ўн тўрт интервью» деб ҳам баҳолаш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судида 29-30 март ва 1 апрель кунлари Тошкент шаҳри ва Бухоро вилоятида терроризм ва кўпоровчилик ҳаракатларини содир этганликда айбланган 15 нафар шахснинг жиноят иши бўйича суд жараёни ниҳоясига етди. Қарийб бир ой давом этган суд жараёнига Олий суд раисининг ўринбосари Б.Жамолов раислик қилди.

Дастлабки тергов органлари томонидан оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш, терроризм, босқинчилик, диний экстремизм, ўқотар қурол ва ўқ-дориларни босқинчилик йўли билан эгаллаш, портловчи моддаларни тайёрлаш, олиб юриш, сақлаш, қонтрабанда каби ўта оғир жиноятларни содир этганликда айбланган судланувчиларга жазо чоралари белгилашда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва жиноят қонунчилигида мустаҳкамлаб қўйилган инсонпарварлик ва адолат тамойилларига асосланлиди.

Хусусан, судланувчиларнинг қилмишларидан чин кўнгилдан пушаймон бўлиб, тергов органларига сидқидилдан кўрсатган ёрдамлари натижасида янада аянчлироқ оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган қулфатларнинг олди олингани, шунингдек, уларнинг

кўрсатмалари ашёвий далиллар, суд-тиббиёт, суд-криминалистика, баллистика ва бошқа экспертиза хулосалари, жабрланувчилар, гувоҳлар, жабрланувчилар вакиллариининг жиноят иши юзасидан берган кўргазмаларига таққосланган ҳолда эътиборга олинди.

Олий суд жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати судланувчиларга оид жиноят ишини очик суд мажлисида қўриб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддаларига биноан айбдор деб топилган - Ф.Юсуповни 18 йил, Ф.Қазакбаевни 18 йил, М.Мирзақуловни 14 йил, Н.Қурбаналиевни 14 йил, Р.Юсуповни 15 йил-у 6 ой, А.Зулпикаровни 16 йил, Қ.Соҳоталиевни 11 йил, Ж.Нигмановни 15 йил-у 6 ой, Е.Умаровни 15 йил-у 6 ой, Х.Ишматовни 16 йил, У.Ҳамроевни 15 йил-у 6 ой, Е.Асламовни 14 йил, Қ.Тўйчиевни 14 йил, Қ.Қаюмовни 10 йил, И.Тошўлатовани 6 йил муддатга озодликдан маҳрум этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Очик қўрилган суд жараёнини қўллаб-хорижий ва маҳаллий оммавий ахборот воситалари ҳодимлари ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ташкилотлар вакиллари қўзғатиб берди.

(ЎЗА)

▼ XABAR

ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДА

Вазирлар Маҳкамасининг 12 августда бўлиб ўтган ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар раҳбарлари ҳамда тегишли вазирликлар, қўмита раҳбарларининг иштирокидаги йиғилиш талабларидан келиб чиққан ҳолда Андижон вилоят ҳокими С.Бегалиев ҳамда вилоят прокурори Б.Дехонов раҳбарлигидаги махсус гуруҳ 15-16 август кунлари вилоятнинг барча туманларида бўлишди. Ҳокимлик, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари, ширкат, фермер ҳўжаликлари ва бошқа бир қатор идора раҳбарлари иштирокида йиғилишлар ўтказилди.

Йиғилишларда қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунчилик ижроси, 2004 йил ҳосили учун парваришланаётган гўзага агротехника талаблари асосида ишлов бериш, зараркундаларга қарши кураш, шунингдек, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштирувчилар билан тайёрлов ташкилотлари ўртасида тузилган шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш борасидаги тадбирлар таъкидий баҳоланди.

Ҳокимлик ва тегишли мутахассислар томонидан гўза қатор ораларига сифатли ишлов бериш, дефоляцияни ўз муддатига ва самарали ўтказилишини жадаллаштириш лозимлиги кўрсатиб ўтилди.

Б.ОТАЖОНОВ,
Андижон вилоят прокуратурасининг бўлим бошлиғи

МУСТАҚИЛЛИК ВА ПРОКУРАТУРА

Бахриддин ВАЛИЕВ,
Тошкент шаҳар прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

Тарихдан биламизки, жамиятда коррупциянинг авж олиши иқтисодиётга путур етказиб, фуқароларга амалга оширилаётган ислохотларга нисбатан салбий муносабатнинг шаклланиши ҳамда халқро майдонда давлатнинг обрўсизланишига замин яратган. Шундай экан, жамият олдида ўз бурчини англаб етган ва юртимиз келажагига ўзини масъул деб ҳисоблаган ҳар бир фуқаро ушбу иллат тахдидини тушуниб етиши, бу йўлда ўз савий-ҳаракатини аямаслиги лозим.

Сўнгги йилларда прокуратура органлари коррупция ва иқтисодий жиноятчиликнинг олдини олишга катта эътибор қаратиб келмоқда.

ЖАМИЯТНИ ЕМИРУВЧИ ИЛЛАТ

Жумладан, 2004 йилнинг олти ойида шаҳар прокуратураси органлари томонидан иқтисодиёт соҳасида жиноят содир этган 615 нафар шахсга нисбатан 409 та, мансабдорлик жиноятларини содир этган 88 нафар шахсга нисбатан 63 та жиноят иши айблов ҳулосалари билан судларга юборилган.

Жиноят ишлари бўйича 7 млрд. 644 млн. 336.9 минг сўмлик етказилган моддий зарар аниқланиб, дастлабки тергов жараёнида уларнинг 4 млрд. 501 млн. 878.690 минг сўми ундирилган. Шунингдек, давлат, жамият ва фуқароларнинг мулкий манфаатларини ҳимоя қилиб ўтказилган текширувларда етказилган 54 млн. 314 минг сўмлик зарар ундирилган ҳамда судларга 1 млрд. 555 млн. 17 минг сўмлик даъво аризалари киритилган.

Республикамизда янги ва замонавий бозор муносабатлари шаклланаётган бир вақтда иқтисодий жиноятчиликнинг турли кўринишлари юзга келиб, янгича тус олаётгани кузатишмоқда. Жумладан, фуқаро Ш.Юсупов 2003 йил феврал ойида сохта тадбиркорлик йўли билан ноқонуний равишда «SHERYUS-SERVIS» хусусий фирмасини ташкил қилиб, турли корхона ва ташкилотлар билан тез сотиладиган, харидорлар учун махсулотлар учун шартномалар тузган ва харид қилинган махсулотларни фирмага қирим қилмай, Тошкент шаҳридаги «Карвон бозори» АЖнинг чакана савдо растанси орқали нақд пулга сотиш билан шугулланиб келган. Ш.Юсуповнинг мазкур фаолияти натижасида сотувдан тушган 2 млрд. 33 млн. 487 минг сўм маблағ банк муассасаларига инкассация қилинмасдан, тўлаиши лозим бўлган 92 млн. 518.6 минг сўмлик солиқ ва мажбурий тўловлар бюджетга ўтказилмай қолган.

Ш.Юсупов жиноий фаолиятини яшириш мақсадида «SHERYUS-SERVIS» фирмасининг молиявий-ҳўжалик фаолияти билан боғлиқ бирламчи ҳужжатларни қасддан йўқ қилган. Ноқонуний фаолияти давомида қўлга киритган пуллари ўзлаштириб, ўз эҳтиёжи учун сарфлаб юборган. У суд ҳукми билан тегишли жазога тортилган.

Юртимизда кўп укладли иқтисодиёт шаклланиши муносабати билан кейинги йилларда иқтисодий жиноятчиликнинг тадбиркорлик, банкротлик фаолияти билан лицензиясиз шугулланиш каби янги кўринишлари учрамоқда. Жумладан, Т.Пардаев, С.Феоктистов, А.Юклевских, А.Лигай, В.Кусков ва ака-ука Сайтовлар жиноий гуруҳга уюшиб, 2002 йил сентябрдан 2003 йилнинг июлига қадар сохта тадбиркорлик йўли билан ноқонуний даромад топиб келишган. Улар ўзаро жиноий тил бириктириб, уставда назарда тутилмаган сохта фаолият билан шугулланувчи «Визант кафолат» ХФ, «Коинот-Сервис-Курилиш» МЧЖ, «Универсал-Бизнес-Компания» МЧЖ, «Промстрой Курилиш» МЧЖ, ХТ «В.С. Черешев», ХТ «Н.У. Раф-форов» ва ХТ «Ф.Зиятдинова» каби ҳўжалик субъектларини тузиб, ҳокимият идораларидан сохта ҳужжатлар билан рўйхатдан ўтказишган ва Тошкент шаҳридаги турли банкларда ҳисоб рақамлари очилган.

Улар мутасадди давлат идораларини қалбаки ҳужжатлар билан чалғитиб, улғуржи савдо билан шугулланишга рухсатнома олишга эришиб, бошқа ҳўжалик субъектлари билан товарсиз операцияларни ўтказиш орқали пул маблағларини нақдлаштириб ва топишган маблағларни гуруҳ аъзолари ўртасида тақсимлаб келганлар.

2003 йил 11 июлда бу уюшган гуруҳ аъзолари Т.Пардаев ва С.Феоктистовлар «Универсал-Бизнес-Компания» МЧЖ директори Н.Фофуров номидан «SANTRADE» МЧЖдан макорон махсулотлари учун ўтказилган 2 млн. сўмлик пул маблағидан 1 млн. 840 минг сўмини фуқаро Н.Руденкодан нақд пул тариқасида олаётган вақтларида ушланганлар. Бунинг устига жиноий фаолиятини яшириш мақсадида ўзлари ташкил қилган сохта ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига доир аксарият ҳужжатларни қасддан нобуд қилишган.

Улар ўз фаолияти давомида ХТ «М.Г.Погосов», «Сурхонавтомарказ» МТК қошидаги «Фермерлик магазини», «Тоштелефонкурилиш» МЧЖ, «Нефтсервис» МЧЖ, «Таълим-таъминот-жиҳоз» ДҚ, «Трест-12» АЖ, «Халқ таълими» журнали каби 16 та ҳўжалик юритувчи субъектларнинг 76 млн. сўмга яқин мол-мулкни фарибгарлик йўли билан талон-тарож қилишган.

Тергов жараёнида айрим сохта ҳўжалик субъектларида нобуд қилинмай қолган ҳужжатлар ёрдамида давлат бюджетига 76.1 млн. сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар тўланмаганлиги аниқланган. Ушбу ҳолат юзасидан қўзғатилган жиноят иши шаҳар прокуратураси томонидан тергов қилиниб, айбланувчилар суд қарори билан тегишли жазога ҳукм этилган.

Жамиятда коррупция ва иқтисодий жиноятчиликка қарши курашни қучайтириш долзарб масаладир. Мазкур иллатнинг олдини олишда қучларни бирлаштириш ва айниқса, кадрларни танлаш ва тарбиялашга жиддий эътибор қаратиш лозим.

Ҳар бир давлат тарихида янги ижтимоий сифат ҳолатига ўтиш, афсуски коррупция ва жиноятчилик каби жарканч ҳодиса билан бирга юз берган... Коррупция... энг аввало уюшган жиноий тузилмаларга маъадкор бўлиш ёки тўғридан-тўғри ёрдам бериш учун давлат хизматининг имкониятларидан фойдаланилади. Бу эса жиноятчилик ва коррупция жамиятга келтирадиган салбий оқибатлар туфайли жамият хавфсизлиги ва барқарорлигига тўғридан-тўғри таҳдиддир.

Ислом КАРИМОВ

Мамлакатимизда хусусий тармоқни тараққий эттириш ва мустахкамлаш имкониятларидан самарали фойдаланишмоқда. Ҳозирда 20857 та кичик ва ўрта бизнес субъектлари ўз фаолиятини давом эттирмоқда. Уларнинг вилоят эли махсулот ишлаб чиқаришдаги улуши 36 фоизни ташкил этаётгани, аҳолининг тўртдан бир қисми тадбиркорлик соҳасида меҳнат қилаётганлиги бунинг тасдиғидир. Жорий йилнинг ўтган даврида тадбиркорлик субъектларига берилган жами кредит маблағлари миқдори 11.5 млрд., имтиёзли шартларда берилган кредитлар миқдори 450 млн. сўмини ташкил этди.

Ривожланган мамлакатлар иқтисодиётида кичик ва ўрта бизнес етакчи макъога эгалиги, бунга ушбу соҳани жадал ривожлантиришни рағбатлантирадиган давлат сиёсатини амалга ошириш орқали эришилганлиги сир эмас.

АҚШ иқтисодиётида кичик бизнес улуши 52 фоизни, Европа иқтисодиётига аъзо бўлган мамлакатларда 67 фоизни ташкил этаётганлиги, Японияда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш орқали аҳоли жон бошига тўғри келадиган даромаддунё бўйича энг юқори даражага чиққанлиги ҳукуватимиз томонидан бу соҳани ривожлантириш борасида олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар тўғри йўлдан кетаяётганлигини билдиради.

Вилоят прокуратура органлари ҳам бу борада қонунийликни мустахкамлаш, кичик ва ўрта бизнес субъектларининг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, хусусий тадбиркорлар ҳамда деҳқон ва фермер ҳўжаликларини давлат рўйхатдан ўтказишда ваколатли органлар ҳамда мансабдор шахсларнинг қонунларга риоя этишларига, тадбиркорлик субъектлари олдида турли тўсиқлар қўйилишининг олдини олишда муайян ишларни амалга оширмоқдалар. Текширишларда белгиланган тартибга риоя этилиши, тадбиркорларнинг пул ва бошқа маблағларини ноқонуний равишда бошқа максдаларга жалб қилинишининг олдини олишга, қишлоқ ҳўжалигида фаолият юритувчи тадбиркорлик субъектларига ер ажратилишида қонун талабларига риоя этилиши ва бу борада уларга

Баходир ДЕХНОРОВ,
Андижон вилоят прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

ҚОНУНИЙ МАЪАДКОРМИЗ

ҳуқуқий ёрдам кўрсатилишига, тадбиркорлик фаолияти субъектлари ишига маҳаллий ҳокимият ва мансабдор шахсларнинг ноқонуний аралашганлиги учун жавобгарлиги масаласини қатъийлик билан ҳал этилишига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Маълумки, банк муассасаси мижозга хизмат кўрсатиб, банк операцияларини кўнгилдагидек бажариб бериши лозим. Афсуски, баъзи банкларда тадбиркорнинг ҳақиқаи ҳиёнат қилиш ҳоллари юз бермоқда.

«Тадбиркорбанк»нинг Шаҳрихон туман бўлими собиқ бошқарувчиси Б.Раҳмонов тумандаги айрим деҳқон ва фермер ҳўжаликларининг деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмаси туман вакилиги ҳисоб рақамига келиб тушган 2 млн. сўмдан зиёд пул маблағларини «Татьяна» хусусий фирмасига уларнинг розилигисиз ўтказилишига бошчилик қилган.

Б.Раҳмоновга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тергов вақтида деҳқон ва фермер ҳўжаликларининг пул маблағлари тўла қайтарилди.

Солиқ идораларининг айрим мансабдор шахслари томонидан тадбиркорлик субъектларини асос-

сиз равишда жавобгарликка тортиб, уларнинг манфаатларига жиддий эътибор қаратишга сабаб бўлмоқда.

Жумладан, Қўргонтепа туман давлат солиқ инспекциясининг участка инспектори Ш.Қаҳҳоров «Хукуматхон ая» хусусий фирмасида текшириш ўтказиб, қонунбузарлик аниқланмаса-да, текшириш ҳужжатларини сохталаштириб, фирмага нисбатан энг кам ойлик иш ҳақининг 100 баравари миқдорида молиявий жарима қўлланилишига эришган.

Солиқ ходими Ш.Қаҳҳоровга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, ноқонуний қўлланилган молиявий жарима туман прокурорининг протести асосида бекор қилинди.

Қишлоқ ҳўжалигида ижара муносабатларини ривожлантиришга оид қонунийлик ҳолати прокурор назоратининг устувор йўналишларидан биридир. Вазирлар Маҳкамасининг «Қишлоқ ҳўжалигида ижара муносабатларини янада ривожлантириш

чора-тадбирлари тўғрисида»-ги қарориди ширкат ва фермер ҳўжаликлари кайта рўйхатдан ўтказиш учун уларнинг аризаси етарли ҳисобланиб, бошқа талаб ва шартлар белгиланганига, шунингдек, қўшимча тўлов ва йигимлар ундирилишига йўл қўймаслик қўрсатилган. Бироқ вилоят бўйича 284 та фермер ҳўжалиги туман ҳокимликлари ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекцияларида қайта рўйхатдан ўтказилиб, улардан ноқонуний равишда 2.2 млн. сўм йигим олинган. Барча туман ҳокимликлари номига ушбу қонунбузарликни бартараф этиш ҳақида тақдимномалар киритилди. 9 нафар масъул шахс интизомий жавобгарликка тортилди. Ноқонуний ундирилган маблағ ҳўжалик юритувчи субъектлар фойдасига қайтарилди.

Мустақиллик халқимизга озодлик, ҳурлик берди. Тадбиркорларимиз яратилган имкониятлардан тўлақонли фойдаланиб, иқтисодий ривожланишни таъминламоқдалар. Уларнинг хайрли ишларини доим қўллаб-қувватлаймиз. Тадбиркорларнинг қўнгли тўлгани бизни янада фаолроқ бўлишга ундайди.

Ҳар бир инсон
малакали
тиббий хиз-
матдан фойда-
ланиш ҳуқуқига
эга.
Ўзбекистон Конституциясининг
40-моддаси

Сўнгги йилларда ҳукуватимиз томонидан фуқароларнинг соғлиғини муҳофаза қилишга жиддий эътибор берилмоқда. Конституция-мизда ҳар бир фуқаронинг малакали тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқи белгилаб қўйилган. Сўнгги йилларда «Соғлиқни сақлаш тўғрисида»ги Қонун ва ушбу тизимнинг фаолиятини тақомиллаштиришга қаратилган бир қатор меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди.

Равшан МУХИДИНОВ,
Жиззах вилоят прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

ЭЛ СОҒЛИГИ

сўмлик зарур диагностик асбоб-ускуналар ўрнатилди. Айни пайтда марказда бир неча тажрибали фан докторлари ва профессорлар меҳнат қилишмоқда. Яқинча мамлакат пойтахти ёки хориқга бориб қилинадиган энг оғир жароҳлиқ операциялари бугун шу ернинг ўзиде амалга оширилмоқда.

Вилоят марказида республика акушерлик ва гинекология илмий текшириш институтининг филиали катта имкониятларга эга бўлган замонавий ташкил этилди. Жорий йилнинг ўзиде марказга 14 миллион сўмлик, туман бўлимларига 40 миллион

сўмлик касалликлар шифонаси ҳам янги биноларга қўйиб ўлди. Айни пайтда мавжуд шифоналарини таъмирлаш, беморларга етарли шароит яратишга катта эътибор берилмоқда. Жорий йилнинг ўзиде фақат туман марказларидаги касалхоналарда 150 миллион сўмдан зиёд таъмирлаш ишлари амалга оширилди. Кардиология диспансерининг ўзига АҚШдан 82.5 миллион сўмлик диагностика аппаратураси сотиб олинди.

Малакали тиббий хизмат вилоятнинг энг чекка қишлоқларидаги қириб бормоқда. Ультратовушли ва бошқа ташхис қўйиш диагностика апарат-

Шухрат МУХАМЕДОВ,
Бухоро вилоят прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

Мустақиллик одимларига назар ташласак, ислохотларнинг илк босқичи таълим тизимидан бошланганини кўрамиз. Чунки юрт ворислари, миллат тақдирига дахлдор бугуннинг ёшлари ҳар жиҳатдан қомилликка аввало, таълим муассасаларида эришади. Ватанпарварлик, меҳнатсеварлик фазилати, миллий истиқлол гоёлари илк бор ана шу даргоҳларда синдирилди. Бунинг учун ўсиб келаётган ёш авлоднинг билим олиши, касб-хунар эгаллаши, иқтидорини намойиш этиши, жисмонан ҳамда маънан қамолга етиши учун барча имкониятлар яратилган.

ТАЪЛИМ СОҲАСИГА ЭЪТИБОР

Вилоят прокуратураси ҳузурида ташкил этилган «Вояга етмаганлар билан ишлаш Маркази»да болалар ҳуқуқларини муҳофаза қилинишига оид ҳуқуқий адабиётлар, виллоятнинг барча таълим муассасалари ҳақидаги маълумотлар ҳамда фото ва электрон мулоқотлар банки мавжуд бўлиб, бу вояга етмаганлар иши билан шуғулланувчи органлар ходимлари ишларида ҳар ойда ўтказиладиган амалий машғулотларда дастуриламал вазифасини ўтамоқда. Марказ фаолиятида «Маҳалла» ва «Болалар» жамғармаси, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, соғлиқни сақлаш, ҳалқ таълими, ўрта-максус касб-хунар таълими, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш босқармаси, «Ватанпарвар» ташкилоти ходимларининг фаол иштироки ўз самарасини бермоқда. Марказнинг яна бир эътиборга молик жиҳати шундаки, бу ерга режа асосида тарбияси оғир болалар жалб қилиниб, улар билан прокуратура ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари ўқув ва тарбиявий ишларини олиб боришмоқда. Натихада жорий йилнинг 7 ойида вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар 32 фоизга қамайган.

Вилоят прокуратураси муассислигида чоп этилаётган «Адолат нури» газетасида алоҳида руҳ ажратилиб, ўнда вояга етмаганлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга, таълим тизимига оид қонунлар ижроси ҳақидаги мақолалар мунтазам чоп этилиши ижобий таъсир кўрсатмоқда. Вилоят ҳокимлиги томонидан ойда бир марта ташкил этилган «Мақаблар куни»нинг ўтказили-

ши, таълим муассасалари моддий-техника таъминотининг мустаҳкамланиши яхши самара бермоқда. Вилоят таълим муассасалари 2780 та оталиқ ташкилотлар бириктирилган бўлиб, улар томонидан бугунгача 3 миллиард сўмдан ошдиқ моддий ёрдам кўрсатилди. 1760 нафар ўқувчи турли стипендиялар тайинланган.

Жорий йилда, виллоятимизнинг ўқувчи ёшлари фан олимпиадалари республика босқичида 2-ўринни, жаҳон олимпиадасида ўзбекистонликлар орасида 1-ўринни, олий ўқув юртиларига киришдаги тест кўрсаткичлари бўйича 2-ўринни эгаллашди. Жаҳон микёсидаги мусобақаларда ҳам ёшларимиз мактаса арзигулик натижаларга эришмоқда. Москвада бўлиб ўтган рус тили бўйича жаҳон олимпиадасида Бухородаги 8-мактаб ўқувчиси Н.Зернова фахрий учинчи ўринга, Грециянинг Афина шаҳрида бўлиб ўтган 45-жаҳон математикалари олимпиадасида Қорақўл туманидаги 1-икти-

дорли болалар мактаб-интернатининг 4 нафар ўқувчисидаи учтаси: Жалол Қурбонов, Зафар Жумаев ва Бекзод Тиллаевлар бронза медалига, Собит Собиров эса фахрий ёрликка лойиқ топилди. 9 нафар ўқувчимиз АҚШ давлати томонидан ўтказилган «АКСЕЛ» танловида иштирок этиб, 1 йил давомида АҚШнинг турли олийгоҳларида таҳсил олишга муяссар бўлишди.

Ўқувчи ёшларнинг ҳуқуқий билимларини мустаҳкамлаш, ҳуқуқшунослик фани ўқитилишини янада тақомиллаштириш, Конституцияни ўрганишда ҳуқуқ-тартибот органлари ва «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати билан ҳамкорликда ўқув ишлари амалга оширилмоқда. Жумладан, ўқувчи ёшларнинг келажақда жисмонан бақувват, етук шахс бўлиб етишишлари, уларнинг қалбида Ватанга бўлган муҳаббатни шакллантириш, миллий гоё, миллий мафсура тушунарларининг мазмун-моҳиятини тўла англашлари ҳамда жиноятчилик, ҳуқуқбузарлик, гийб-вандлик ва ўз жонига қасд қилиш ҳолатларининг олдини олиш мақсадида «Жиноятчилик, ўз жонига қасд қилиш ва унинг зарарли оқибатлари», «Ўсмир ва қонун», «Ҳуқуқ ва бурч», «Конституция ва биз», «Жиноят ва жазо», «Инсон ва қонун» мавзуларида давра суҳбатлари, анжуманлар, учрашувлар, илмий-амалий конференцияларнинг ўтказиб борилиши ўз самарасини бермоқда.

Бугун амалга оширилаётган ислохотлардан ҳоҳ ҳуқуқ-тартибот соҳасида, ҳоҳ таълим тизимида бўлсин, қўлланган мақсад ягона — инсон олий қадрият. Унинг хоҳиши истаги, орзу-ўйлари, эҳтиёж қонун ҳимоясида. Зеро, мустақиллик — ҳуқуқ демокдир.

Жисмоний соғлом ва руҳан бой фарзандларни тарбиялаш, ҳар томонлама ривожланган шахсларни шакллантириш ҳар бир инсоннинг ва бутун жамиятимизнинг муқаддас бурчидир, ҳаёт мазмунидир.

Ислам КАРИМОВ

ларини қишлоқ врачлик пунктларида ҳам учратиш мумкин. Қишлоқ врачлик пунктларининг сони истиқлол йилларида қарибб ўч баробар ошди. Улар 127 миллион сўмлик тиббий асбоб-ускуналар, 97 миллион сўмлик жиҳозлар билан таъминланди. Шунингдек, 32 та қишлоқ врачлик амбулаторияси, 14 та қишлоқ шифохонаси, 139 та фельдшер-акушерлик пунктлари ҳам аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатмоқда.

Соғлиқни сақлаш тизимига берилаётган эътибор, айна пайтда бу со-

сабини суиистеъмор қилиб жиноят содир этаётган шахслар ҳам учрамоқда. Зомин туман марказий шифохонасининг омбор мудир О.Музаевнинг 69 минг сўмлик дори-дармон, 155 минг сўмлик ҳайрия маб-лағи, 299 минг сўмлик қурилиш материалларини ўзлаштирганга аниқ-ланиб, унга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Пахтақор туман марказий шифохонасида олиб борилган текширишлар Вазирлар Маҳкамасининг «Аёллар ва ўсиб келаётган авлод соғли-

Жорий йилнинг 7 ойи давомида ўтказилган бу борадаги тадбирлар натижасида турли хил экстремистик диний оқимларга мансуб бўлган шахслардан 55 нафари фож этилиб, ҳисобга қўйилди. Уларнинг 46 нафари «Ваҳхобий» ва 9 нафари «Ҳизб-ут-таҳрир» оқими тарафдорлари эканлиги аниқланди. Маълумки, «Ҳизб-ут-таҳрир» диний экстремистик оқими нафақат Ўзбекистон, балки бошқа тинчликсевар мамлакатлар учун ҳам жиддий ҳавф солмоқда. Ушбу оқимнинг радикал-экстремистик характерда эканлигига Ўзбекистон раҳбарияти олдинроқ баҳо берган ва бу оқим амалдаги қонун-

ИСТИҚЛОЛ — БУЮҚ НЕЪМАТ

ларга биноан кескин таъқиб остига олинган эди. Жорий йилнинг биринчи ярмида ана шундай турли диний экстремистик оқим тарафдорларининг 40 нафарига нисбатан 30 та жиноят иши қўзғатилди. Жумладан, 5 нафар шахсга нисбатан қўзғатилган жиноят ишлари айблов ҳулосаси билан судга юборилди, қолганлари бўйича тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Фаолиятимиз давомида диний экстремистларни аниқлаб, қонуний чора қўриш билан чеклаиб қолаетганимиз йўқ. Улар яшаётган маҳалларда бўлиб, кенг жамоатчилик билан учрашувлар ўтказилмоқда. Бундай эгри йўлдан бориш аниқ оқибатларга олиб келиши мумкинлиги, унинг олдини олиш учун ҳамма бирдек жон қўйдириши, айнакча, қишлоқ фуқаролар йилгилари фаоллигини ошириш лозимлиги тушунирилмоқда.

Аҳоли ўртасида тартибот-ташвиқот ишларини олиб бориш жараёнида Республика Президентининг «Террорчи гуруҳлар таркибига адашиб кириб қолган Ўзбекистон фуқароларини жиний ҳавоабгарликдан озод қилиш» тўғрисидаги Фармонининг моҳияти, унда халқимизга, миллатимизга хос бўлган бағрикенглик, кечиримчилик фазилатлари яна бир бор ўз аксини топганига алоҳида эътибор берил-

МУСТАҚИЛЛИК ВА ПРОКУРАТУРА

Бахтиёр ШОМИРЗАЕВ,
Навоий вилоят прокурори, адлия катта маслаҳатчиси

Навоий вилоят прокуратура органлари ҳудудда қонунчиликни мустаҳкамлаш, эл-юрт тинчлиги ва оқсоишталлигини таъминлаш, давлатимиз қудратини янада ошириш, фуқароларнинг қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқларини ҳимоялаш, иқтисодийнинг барча жабҳаларида қонунчиликка бирдай амал қилинишига эришиш борасида самарали фаолият кўрсатиб келмоқда.

ХАЛҚ ИШОНЧИ — УЛУҒ БАХТ

Навоий вилоят мамлакатимизнинг саноати, қишлоқ ҳўжалигининг турли соҳалари истиқболга юз тутган сўлим ва навқирон гўшаларидан ҳисобланади. Бу ҳудудда сўзи бўлган иши бир бўлган фидоий инсонлар олтин, цемент, минерал ўғитлар, фосфорит, моддий неъматлар ишлаб чиқариб, жонажон ўлкамиз ривожига уллуш қўшиб келаетир. Бугунги кунда Навоий кон-металлургия қоринати, «Қизилқумцемент», «Навоийазот», Зарафшон фосфорит қориналари, «Зарафшон-Ньюмонт», «Навоийэлектромикс», «Амантау-Голдфилд» ва бошқа ўнлаб қўшма қориналарнинг довриги дунёга таралган. Бу қориналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар нафақат бизда, балки хорижда ҳам харидоргир бўлмоқда.

Мамлакатимизда саноати ривожлантиришга қаратилган қонунчилик ижроси, қориналарда меҳнат қилаётган ходимларнинг ҳуқуқлари ҳимояси, иш билан таъминлаш, иш ҳақларининг ўз вақтида тўланиши, дебитор-кредиторлик қарздорлик аҳоли ва бошқа масалалар виллоят прокуратура органларининг доимий диққат-эътиборида турибди. Бу борада прокурор назоратининг таъсирчанлигига эришилмоқда. Бу эса саноат қориналарида қарздорликнинг қиқорилишига замин яратмоқда. Текширишларда ана шундай камчиликларга йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан тегишли прокурорлик назорати ҳужжатлари қўлланилмоқда.

Жумладан, Навоий шаҳридаги «Промонтаж» қоринаси ишчилари Ж.Пўлатов ва И.Низомовга 2002 йилнинг июн, август ойлари учун жами 420 минг сўмлик иш ҳақи вақтида тўланмаган. Прокуратура аралашуви билан ишчиларнинг иш ҳақлари ундирилди. Камчиликларга йўл қўйганлиги учун қорина мансабдор шахсларига нисбатан маъмурий иш қўзғатилди. Шунингдек, қўрилган чоралар натижасида «Навоийазот», Навоий иссиқлик электр станцияси сингари йирик қориналарнинг иш ҳақидан қарздорлиги қамайиб, мансабдор шахсларнинг масъулияти ортмоқда.

Бу борадаги текширишлар натижасига кўра, фуқаролик судларига 28 миллион 800 минг сўм иш ҳақини ундириш бўйича 138 та даъво аризаси киритилиб, қаноатлантирилди.

Виллоятда иш билан таъминлаш, қайта касбга ўргатиш каби долзарб масалалар бўйича прокуратура билан ҳамкорликда салмоқли ишлар қилинмоқда. Шу йилнинг ўтган даврида шаҳар ва туманларда бўлиб ўтган «Меҳнат ямарка»лари ва қоталари билан 300 нафардан зиёд мутахассис ишга жойлашди. 90 нафар вояга етмаганлар «Уста шоғирд» йўналиши бўйича ўқув-касб машғулотларига жалб қилинди.

Истиқлол шарофати билан прокуратура шўролар замонидек «қораловчи» эмас, балки фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимояси сифатида тан олинди. Фуқароларнинг прокуратурага бўлган ишончи ошди. Бу эса ўз навбатида прокуратура ходимлари зиммасига янада сабот билан ишлаб, халқ ишончини оқлаш масъулиятини юксалмоқда.

Ғафур БАРНОЕВ,
Наманган вилоят прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

ҳудди шундай кечирим сўраб, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига мурожаат қилдилар. Ҳозирда уларнинг аксарияти юқоридagi Фармонга асосан авф этилиб, ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланишмоқда.

Бир сўз билан айтганда, диний экстремизм, терроризм чегара, миллат танламайди. Яқинда Тошкентда содир этилган портлашлар ва дунёнинг турли мамлакатларида рўй берётган қўрқунчилик, террористик актлар фикримизнинг далилидир. Шундай экан, бу офатга қарши нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, балки ҳамма бирдек қўриқчи, ҳаммаша оғоҳ ва ҳўшёр бўлиши лозим. Ўртабимиз таъкидлаганидек, ўз ватанимизни, ўз уйимизни ўзимиз асрашимиз керак.

ЮРТ БОЙЛИГИ

ҳада қонунчилик, меъёрий ҳужжатлар ижросини назорат қилиш масъулиятини оширди. Ҳуқуқ-тартибот органлари, жумладан, прокуратура идоралари ҳам ана шу масъулият юқини ҳис этган ҳолда ишламоқда. Биргина шу йилнинг ўтган даврида назорат тартибиди 9 та текшириш ўтказилди. Текшириш натижаларига кўра, ноқонуний қабул қилинган ҳужжатларни бекор қилиш юзасидан 9 та протест келтирилиб, 1 та жиноят иши қўзғатилди. 15063 минг сўмлик зарарни ундириш юзасидан 27 та даъво аризаси киритилди.

Афсуски, тиббий хизматда ман-

ғини мустаҳкамлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги қарори етарли даражада баҳарилмаётганлигини кўрсатди. Туманда оналар соғлигини муҳофаза қилишда жиддий камчиликлар мавжуд. Болалар ва ҳомиладор аёлларни тиббий қўриқдан ўтказиш қоникарсиз аҳволда.

Инсон саломамлигини муҳофаза қилиш ҳар бир давлатнинг энг муҳим ижтимоий масаласи бўлиб келган. Шунинг учун ҳам тиббий хизмат маданиятини ошириш, замонавий даволаш ва диагностика муассасаларининг иштини ривожлантириш муҳим вазифа ҳисобланади.

МУСТАҚИЛЛИК ВА ПРОКУРАТУРА

Самарқанд шахри ер юзининг сайкали дея эътироф этилишининг ўзига хос сабаби бор. Унда қадимдан Шарқ ва Оврўпа билан узвий савдо алоқалари ўрнатилган эди. Соҳибқирон Амир Темур салтанатининг пойтахтига айланган шаҳар чинакам иқтисодий-сиёсий ва маданий юксалишларга юз тутди.

ансамбли таркибида учта мадраса — «Улугбек», «Шердор» ва «Тиллақори» мадрасалари ўзининг сержило ва бетакорлиги билан замин ахлини ўзига ром этиб келди. Шохизинда ансамбли, Амир Темур

Акбаржон АЗИЗОВ,
Самарқанд вилоят прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

ТАРИХИЙ ЁДГОРЛИКЛАР ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

Шаҳар тарихи Шарқнинг кўзга кўринган олимлари, ёзувчи ва мутафаккирлари Рўдакий, Ҳўжа Исмоил ал-Бухорий, Имом Мотурудий, Навоий, Ҳўжа Ахрор, Бобур, Жомий, Аҳмад Доғиш каби ўйлаб буюқлар номи билан боғлиқ.

Самарқанднинг қадимий бойликлари Саналган тарихий ёдгорликлар Афросиёбдан бошланади. Ҳозирги шаҳар ўрнида миллоддан аввалги 4-6 асрларда Сўғд давлатининг пойтахти Мароканд бўлган. Соҳибқирон Амир Темур «Агар кудратимизга шубҳангиз бўлса, биз қурган иморатларга боқинг» дея эътироф қилган эди.

Келинг, уларни ана бир бор кўз олдимизга келтирайлик. Регистон

мақбараси, Бибиҳоним масжиди ва мақбараси, Улугбек расадхонаси, Имом ал-Бухорий ёдгорлик мажмуаси, Дониёр пайғамбар сағанаси сингари табарруқ қадамжоларни зиёрат қилиш учун интилаётган сайёҳларнинг кети узилмайд.

Ўз тароватини кўз-кўз қилиб келатган бу тарихий ёдгорликлар қарийб 3-4 чинор авлоди умрини бошдан кечираёттир. Мустаҳкам ва пухта архитектура асосида яратилган бинолар миллитимиз аҳлининг оқилона ёндашуви тўғрисида буюқликни тасвир қилади.

«Амир Темур» ордени соҳиби бўлган Самарқанд шахри ахли яна бир давлат миқёсидаги қўллаб-қувватлашни ҳис этди. Бу Вазирлар Маҳкамасининг «Шохизинда ёдгор-

лик мажмуасида қайта тиклаш ва ободонлаштириш ишларини ташкил этиш тўғрисида»-ги қароридир. Қарорда ёдгорлик мажмуасини нафақат таъмирлаш, балки туризмнинг халқаро талаблари асосида унинг инфратузилмасини ривожлантириш ҳам кўзда тутилган.

Кези келганда яна шунини эътироф этиш керакки, айрим мутасадди раҳбар ва шахсларнинг масъулиятсизлиги, ноқонуний хатти-ҳаракати оқибатида халқ бойлиги саналган ёдгорликларга путур етказилмоқда. Самарқанд шаҳрида жойлашган собиқ ҳарбий комендатура биноси, Шаҳризода кўчаси 43-45-уйларда жойлашган «Мадаминбой уйи», Абдулхайр (таги шўр) масжиди, Абди Дорун минорасининг бир қисми, Оқдарё туманида жойлашган Маҳдуми Аъзам мажмуаси таркибига кирувчи кичик миносра, Каттақўрғондаги «Сарбозор» масжиди ва бош-

қалар шулар жумласидандир. Текширишларда зиён етказилган, қаровсиз холга келтирилган, ноқонуний хусусийлаштирилган тарихий обидалар бўйича жиноий ишлар қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда. Прокуратура аралашуви билан зиён топан айрим тарихий ёдгорликларнинг тўла-тўқис тикланиши ҳам эришилмоқда. Бир сўз билан айтганда, воқоадаги барча тарихий обидаларнинг сақланиши қонун ҳимоясига олинган.

Инсоннинг ватанпарварлиги аввало, иши билан исбот қилинади. Шундай экан, юртимизнинг тарихий бойликлари кўз қорачиқдай асраш, эртанги авлодларга янада обод тарзда етказишга масъул эканлигини унутмаслигимиз лозим.

Холмирза ҚҮЛДОШЕВ,
Сирдарё вилоят прокурори,
адлия маслаҳатчиси

га оширилаётган ишлар натижаси шунини кўрсатмоқдаки, ҳужалиқларда қариндош-уруғчилик, ошна-оғайни-

Прокурор фуқаролар, юридик шахслар ва давлатнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларининг ҳимоя қилиш учун судга ариза билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга.

Прокурор аризаси суд томонидан қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда қўриб чиқилади.

Прокурор аризасидан давлат божли олинмайди.

«Прокуратура тўғрисида»-ги Қонуннинг 41-моддаси

Юртбошимизнинг «Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»-ги Фармони прокуратура органлари зиммасига қишлоқ ҳўжалигида оид қонунлар назоратини қўлгайтириш, деҳқон ва фермерларни ҳимоя қилиш, соҳадаги ҳўқуқбузарликларга барҳам бериш каби қатор вазифаларни қўйди.

Жойларда олиб борилаётган прокурор назорати соҳадаги суиестемол-чиликларга барҳам бераётти. Вилоятимиз бошқа вилоятлар қатори аграр соҳага иқтисослашган. Жорий йилнинг 7 ойи мобайнида бошқарув идораларининг ноқонуний ҳўжжатларига 80 та протест, қонунбузилишларни бартараф этиш тўғрисида 272 та тақдирнома киритилди. 77 та жиноят иши қўзғатилиб, ҳўқуқбузарлардан 84 миллион сўм зарар ундирилди. Судларга 2 миллиард 266 миллион сўмлик моддий зарарни ундиритиш тўғрисида 710 та даъво аризаси киритилди.

Қишлоқ ҳўжалик экинлари, пахта ва ғалла экиладиган майдонларда мунтазам мониторинглар ўтказилиб, аниқланган қонунбузилишлар юзасидан қатъий чоралар қўрилмоқда.

Фактларга мурожаат қилсак: Мирзабод туманидаги Беруний номи муқоабил МТП бошлиғи А.Сулаймонов ноқонуний равишда 17 гектар ерга фойдаланиш экинлари эктирган. Боз устига, ерни тайёрлашда техника ва ёнилғи мойлаш маҳсулотларидан теккин фойдаланиб, муқоабил МТПга 669799 сўмлик зарар етказган. А.Сулаймоновга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан фермер ва деҳқон ҳўжалиқлари ер ажратиш борасида қонунчилик ҳамда меъёрий ҳўжжатларда ўрнатилган тартиб бузилишнинг олдини олиш борасида амал-

ҚОНУН УСТУВОРАМИ ТАЪМИНЛАНАДИ

гарчиликка йўл қўйилмоқда.

Масалан, Сирдарё туманида ўтказилган текширишда 16 та ҳолатда 465,3 гектар экин ер ноқонуний ажратиб берилгани аниқланиб, ушбу ҳўжжатлар прокурор протести асосида бекор қилинди.

Ерларни талон-торож қилишдек ҳўқуқбузарлик ҳолатларидан айрим кимсалар чўнтақларини қаппайтириш билан қўриқчилик қилишга ҳаракат қилишмоқда. Сардоба туман давлат солиқ инспекцияси ходимлари Т.Қўшмуродов ва А.Душановлар вилоят ўрмон ҳўжалигининг 16 гектар ерига фойдаланиш экинлари экан Ф.Рустамовдан солиқдан озод этиш эвазига 600 минг сўм пора талаб қилишган.

Пахта ва ғалла етиштириш учун ерларни тўғри танлаш ва экинларнинг жойлаштирилиши, шўрланган майдонларда чигит екишга йўл қўймаслик назоратдан четда қолганлиги оқибатида Боев туманида 695,

Оқолтин туманида 384, Мирзабод туманида 377, Сардоба туманида 250 гектар шўрланган майдонга чигит екишган. Шўрланган ерларга эса божқа экинлар екишган.

Қонунбузилишларнинг олдини олиш мақсадида 2005 йил ҳосили учун ҳўқимликлар томонидан экинлар жойлаштириш ҳамда ҳўқимликдорлиқни белгилашда алмашлаб экиш меъёриларни эътиборга олиниши, бу борада ҳўжалиқлар ўртасида номутаносибликка йўл қўйилмаслиги назоратга олинди.

Халқда «Сув — зар, сувчи — заргар» деган нақл бор. Деҳқончилик учун сувнинг қадри ошиб бораётган пайтда сўғириш ишларини оқилона олиб бориш талаб этилмоқда.

Коллектор-дренаж ва сўғириш тармоқларини тозалаш, таъмирлаш ишлари деҳқончилик учун муҳимлиги эътиборга олиниб, ҳўкумат томонидан Сирдарё вилоятига бюджетдан

БАТАН ОСОЙИШТАЛИГИ ОСТОНАДАН БОШЛАНАДИ

Батан осойишталиги чегарадан бошланади. Чегара қанчалик мустаҳкам бўлса, ташқаридан тажовуз қилувчи ёвуз ниятли кўчлар йўлига шунчалик мустаҳкам тўсиқ қўйилади. Чегараларимиз дахлсизлигини таъминлаш фақат Куролли кўчларининггина эмас, балки ҳар бир фуқаронинг муқаддас бурчидир.

Президентимиз ташаббуси билан мустақиллик йилларида чегара ҳудудларини мустаҳкамлаш борасида ижобий ишлар амалга оширилди.

Бахтиёр НУРМУҲАММЕДОВ,
Сурхондарё вилоят прокурори,
3-даражали Давлат адлия
маслаҳатчиси

Жумладан, Сурхондарё чегара минтақаларида ҳам аскарларимиз учун барча қулайликларга эга бўлган гарнизонлар, мустаҳкам божхона мажмуалари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Сурхондарё вилояти Афғонистон Ислоҳ Давлати, Тожикистон ва Туркменистон Республикалари билан чегарадош. Бу ҳол вилоят ҳўқуқни муҳофаза қилувчи идораларининг ҳамкорликда ва ҳўшёрлик билан иш олиб боришларини тақозо этади.

2004 йилнинг ўтган даврида 39 та ҳолатда хориқлик фуқаролар, қолаверса, айрим юртдошларимиз товар-моддий бойликлари божхона қонунчилигини бузиш йўли билан мамлакатдан олиб чиқишга уринишган. Масалан, Тожикистон фуқароси Р.Ҳатамова кўп миқдорда заргарлик буюмларини, ҳамюртимиз А.Турсунов эса озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат молларини республика ҳудудидан қўнунга хилоф тарзда олиб чиқиб кетишга жазм қилганлар. Ҳўқуқ-тартибот идоралари ходимларининг ҳўшёрлиги боис уларнинг режалари чўппакка чиқди. Ўзлари қонун олдида жавоб беришга тўғри келди.

Вилоятга спирт ва алкоғолли маҳсулотларни контрабанда йўли билан олиб ўтиб, муомалага киритишга уриниш ҳолатлари ҳам аниқланмоқда. Ўтган даврда 11 ҳолатда 28127 минг сўмлик ана шундай маҳсулотларни вилоят ҳудудида ноқонуний равишда киритишга уриниш ҳоллари фош этилиб, истеъмолга яроқсиз деб топилган 504 литр спирт ва алкоғолли маҳсулотлар йўқ қилинган.

Мустақиллигимизни қўрқолмаётган турли ғаламис гуруҳлар томонидан вақти-вақти билан мамлакат ичарисидда террорчилик ҳўружларини амалга оширишга уринишлар бўлаётгани сир эмас. Шу йилнинг ўзидан икки бор шундай хунрезликка дуч келган ўзбек халқи ва

жаҳон афкор оммаси бегуноҳ фуқароларнинг умрига зомин бўлганларга лаянат ёғдирмоқда. Улар ўзларининг жиноий ҳаракатлари билан халқимиз жипслиги, бирлигига раҳна сололмади.

Ушбу террористик ҳаракатлар учта давлат билан чегарадош бўлган Сурхон воҳасидаги ҳўқуқни муҳофаза қилувчи идоралар зиммасига янада масъулият юклаши табиий. Давлат чегарасини ноқонуний кесиб ўтиш, бундай жиноятлар содир этилишининг олдини олиш юзасидан тегишли органлар билан ҳамкорликда тадбирлар ишлаб чиқилиб, фаолият олиб боришмоқда.

Шу йилнинг 8 июл кўни соат 16.50 лар чамаси Афғонистон Ислоҳ Давлати фуқаролари Сахитурди Бекмурод ўғли, Маматюсуп Норғелди ўғли ва Абдулло Файзулла ўғли Ўзбекистон чегарасидан қўнунсиз ўтгани аниқланиб, уларнинг ёндағи буюм халтадан вазни 112,9 грамм бўлган гиёҳвандлик моддаси топилган. Уларга нисбатан ЖҚнинг тегишли моддасига кўра жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Бундан ташқари, «Сариосиё-Тошкент» йўналишида ҳаракатланаятган Б.Ибодуллоев бошқарувидаги «КамАЗ» автомобилги текширилганда, машина юқонасидаги қартошка жойланган қоллар ичидан 119 килограмм 53,6 грамм «опий» ва 106 килограмм 676,9 грамм «героин» гиёҳвандлик воситалари топилган. Юқоридаги ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилди.

Диний экстремизмга қарши кураш борасида ҳам ҳўқуқни муҳофаза қилувчи божхона идоралар билан ҳамкорликда ўқув масканлари, маҳалла, меҳнат жамоаларида бўлиб, турли мавзуда суҳбатлар уюштирилмоқда.

Олиб борилаётган ишлар ижобий натижасини бераётти. Аммо айрим кимсалар норасмий диний ташкилотларнинг ноғорасига ўйнамоқда. Хўссан, республика ҳудудида ноқонуний фаолият қўрсатаётган «Ҳизб-ут-таҳрир» диний экстремистик ташкилотига аъзоликда гумон қилинган Олтинсой туманида яшовчи Ш.Маҳмудовнинг уйи ва ёрдамчи ҳўжалиқлари қўздан кечирилганда, 51 дон диний адабиёт ҳамда варақалар топилган. Суд-адабиётшунослик экспертизасининг ҳўлосасига кўра, ушбу адабиёт ва варақаларда фуқароларнинг тинчлигига таҳдид солувчи, диний ва миллий низо қўзғашга даъват этувчи, конституцион тузумни ағдаришга қаратилган ғоялар ифодаланган.

Ватан сарҳадларининг мустаҳкам бўлиши, ҳамюртларимизнинг тинч бунёдкорлик ишлари билан банд бўлиб, осуда ҳаёт кечиритишлари йўлида кечани-кеча, кундуз-кундуз демай фаолият олиб борилаверди.

Вилоятнинг чегара ҳудудларини гараз ниятли кимсалар йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйилган, деб айтишга тўла асос бор.

МУСТАҚИЛЛИК ВА ПРОКУРАТУРА

Хакимбой ХАЛИМОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси
прокурори, 3-даражали Давлат
адлия маслаҳатчиси

Мустақиллик йилларида
экология тўғрисида қўллаб
қўйишлар қабул қилинди. Ушбу
қонунлар ижроси устидан
назорат прокуратура фаолияти-
нинг муҳим йўналишларидан
бири бўлиб қолди.

Қорақалпоғистон Республи-
каси иклими, табиати билан бошқа вилоятлардан кескин фарқ қилади.
Ёзи иссиқ, киши қаттиқ келади. Харитага назар ташласангиз, унинг
ассосий майдони қуруқлик, дашт-биёбон, саксовулзорлардан иборат. Яна
бир қисмини Султон Увайс тоғи эгаллаб ётибди. Қорақалпоғистонни
Хоразм вилоятидан Амударё ажратиб туради. Кейинги
2-3 йилда сув танқислиги нафакат Орол денгизининг,
балки атрофдаги қўللarning ҳам қуриб,
экологик бўзилишга олиб келди.

49-модда. Фуқаролар Ўзбекистон халқининг
тарихий, маънавий ва маданий меросини авай-
лаб асрашга мажбурдирлар.

Маданият ёдгорликлари давлат муҳофазаси-
дадир.

50-модда. Фуқаролар атроф табиий муҳит-
га эҳтиёткорона муносабатда бўлишга маж-
бурдирлар.

(Ўзбекистон Конституциясидан)

ТАБИАТНИ АСРАШ — ЮРТНИ АСРАШ ДЕМАК

Республика Президенти ва ҳу-
куматимиз олиб борган саяё-ҳара-
катлар туфайли аҳоли ўнгилини,
ҳозирги кунда Амударё суви тўлиб
оқмоқда. Атрофдаги қўллар сув
кўпайиб, балиқчилик ривожлани-
пти.

Улкан бойлигимиз бўлган таби-
ати асраш, жиноятчиликнинг олди-
ни олиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва
эркинликларини ҳимоя қилишда Орол
табиати муҳофаза қилиш проку-
ратура си самарали меҳнат қилмоқда.

Жумладан, шу йилнинг 6 ойи
давомида қонунлар ижроси юзаси-
дан 20 та текшириш ўтказилиб, 38 та
тақдирнома, 6 та протест келтирилди.
Қонунбузилишга йўл қўймаслик
хусусида 3 нафар шахс огоҳланти-
рилди. 25 нафар шахс интизомий,
61 нафар шахс маъмурий жавоб-
гарликка тортилди. Битта ҳолат юзаси-
дан жиноят иши қўзғатилиб, дав-
латга етказилган 485.3 минг сўмлик
моддий зарарни ундириш мақсади-
да судларга даъво аризаси қирити-
либ, тўла қаноатлантирилди. Рес-
публика нazorат қилувчи идоралар
фаолиятини мувофиқлаштириш рес-
публика кенгашининг қарори ҳамда

Орол табиати муҳофаза қилиш про-
куратурасининг иш режасига асосан
«Янгибозорпахтаозалашзаводи»
ОТАЖда «Табиати муҳофаза қилиш
тўғрисида»-ги ва «Давлат санитария
назорати тўғрисида»-ги қонунлар юза-
сидан текшириш ўтказилди. Текши-
рувда табиати муҳофаза қилиш
бўйича тадбирлар ишлаб чиқилма-
ганлиги, сувдан фойдаланиш учун
махсус рухсатнома йўқлиги, олинган
сувнинг ҳисоботи юритилмаганлиги,
чиқиндиларнинг ҳосил бўлиш нор-
мативлари ва чиқиндиларни жой-
лаштириш лимитларини белгилловчи
меъёрий ҳужжатлар йўқлиги маълум
бўлди.

«Атмосфера ҳавосини муҳофа-
за қилиш тўғрисида»-ги қонун та-
лабларини бузганликлари учун ак-
ционерлик жамияти бош муҳанди-
си К.Юсупов, бўлим бошлиғи И.Ту-
леев, оғмур мудир М.Қорабоев-
ларга нисбатан маъмурий жавоб-
гарликка оид ишлар қўзғатилди.
Қорхона раҳбари номига тақдир-
нома қиритилди.

Қорақалпоғистон шароитида
ўрмонлар сув ва ҳаводек зарур. Аммо
буни тушунаётган, табиатга зарар

етказётган шахслар
орамизда йўқ эмас.
Жумладан, «Қипчоқ»
ўрмон хўжалиги ҳуду-
дида Х.Юсупов, Ж.Кул-
манов ҳамда З.Хали-
лаевлар туронгил да-
рахтларини ноконуний
қесиш, табиатга 252508
сўмлик зарар етказган.

Уларга нисбатан маъ-
мурий иш қўзғатилиб,
зарарни ундириш
тўғрисида судга даъво аризаси қи-
ритилди. Ёки Қўнгирот туманида
яшовчи Ж.Пайзуллаев ўзининг ов
милтиги билан 14 дона қалқини
отган пайтида қўлга туширилди. У бу
билан хайвонот дунёсига 228000 сўм
зарар келтирди. Ж.Пайзуллаев те-
гишли жазосини олди.

Фуқаролар манфаатини ҳимоя
қилиш прокуратурасининг доимий эъти-
борида. Шу йилнинг 6 ойида фуқаро-
лардан 3 та ариза ва шикоят хати
келиб тушди. Хусусан, нукуслик
М.Қосбергенов Қорақалпоғистон
ўрмон хўжалиги бошқармасига
қарашли бўлимда катта инспектор
бўлиб ишлаб келиб, 1999 йилнинг

августда ишдан ноконуний бўша-
тилганлиги сабабли судга ариза
ёзган. Суд қарори билан ишга тик-
ланганлигига қарамай, 2003 йил 1
сентябрга чадар сарсон бўлган. Унинг
прокуратурага ёзган аризасида маж-
бурий бекор юрган вақтидаги иш
ҳақи берилмаганлиги қўрсатилган-
ди. Текшириш якуни бўйича судга
874.0 минг сўм иш ҳақини ундириш
тўғрисида даъво аризаси келтирилди
ва судда даъво қаноатлантирилди.

Табиати асраш бурчимиздир.
Шундай экан, бўйналишда нazorат,
ташвиқот-тарғибот ишларини янада
жонлантиришимиз лозим.

**Тарихга назар ташласак, ҳар бир
даврга инсоният бошига турли офатлар
хаф солиб келганлигининг ғувоҳи
бўламиз. Бирок жаҳон афкор оммаси
тинчликсевар кучлар раҳнамолигида
одамзот бошига қулфатлар келтирувчи
ҳар қандай офатни ақл ва фаросат,
билим ва заковат билан даф этиб
келмоқда. Шу боис қурраи заминда
хаёт кун сайин ривожланишда, башари-
ятнинг онг ва тафаккури тараққийда.**

Дилшод ИСРОИЛОВ,
Хоразм вилоят прокурори,
адлия катта маслаҳатчиси

Жаҳон цивилизациясида
ўзига хос бўрилишни
бошлаб берган XXI ас-
да инсониятга гиёҳвандлик ва тер-
роризм деб аталмиш иллатлар хаф
солмоқдаки, уларни таг-томири бил-
лан даф қилмасдан хотиржам яшаб
бўлмайди. Қолаверса, маъзур ил-
латлар бир-бирига шу қадар боғ-
лиқки, бир-биридан ажратиш амри
маҳол.

Чунки дунёнинг турли бурчла-
рида содир этилаётган қўрувчиллик
ҳаракатларини амалга ошираётган
террористик гуруҳларнинг ягона да-
ромда манбаи — гиёҳвандлик воси-
таларини етиштириш ва сотиш ҳисо-
бага тўлланаётган маблағлардир.

Маълумки, қўшни Афғонистон
иқтисодиётининг асосини гиёҳванд-
лик воситаларини етиштириш таш-
кил қилади. Маълумотларга қўра,
Афғонистонда 2003 йилда 3600 тон-
на гиёҳвандлик воситалари тасдиқ-
қилиб, ундан тахминан 10 фоиз ёки
360 тонна героин воситаси олинган.

Жорий йилда экин майдонлари
яна тахминан 100 минг гектарга

Жорий йилнинг 7 ойида аниқлан-
ган 371 та жиноятнинг 250 тасини
гиёҳвандлик воситаларини сотиш
билан боғлиқ жиноятлар ташкил қил-
ган. Ашъвий далил сифатида жами
16.9 кг. дан ортқ гиёҳвандлик воси-
талари, 5.8 кг. героин олинган.

Жумладан, Шовот туманида яш-
овчи А.Атажанов ва Р.Рўзметовлар
ўзaro жиноий тил бириктириб, нazor-
рат тартибда гиёҳванд модда со-
тиш олиш учун юборилган фуқаро
И.Абдуллаев, вилоят ИИБ ЖҚ ва
ТҚКБ тезкор ходимлари Т.Матчанов
ҳамда Р.Султоновларга вазири 3 кг.
236 грамм бўлган героинни 3.5 кило-

граммга ҳисоблаб, 52 минг АҚШ
долларига сотаётган пайтида уш-
ланган.

Шунингдек, ҳуқуқ-тартибот орган-
ларининг гиёҳвандликка аралашган
ҳодимларини аниқлаб, жиноий жа-
вобгарликка тортиш, гиёҳвандлик
жиноятларида нисбатан аҳолининг
ижтимоий фикрини ўйғотиш, гиёҳ-
вандликка қарши курашувчанлигини
ошириш юзасидан тарғибот тадбир-
ларида алоҳида эътибор қаратиш-
моқда. Бу борада вилоят телевиде-
нида вилоят прокуратураси то-
монидан «Криминал хабарлар» дои-
рий қўрсатуви ва «777» рақамли шон-
телефон ташкил этилди. Гиёҳванд-
лик жинояти ва унинг оқибатлари акс
этирилган видеофильм яратилиб,
жойларда намоиш этилмоқда. Гиёҳ-
вандлик воситаларини сотиш билан

боғлиқ жиноят ишларини сайёр суд
мажлисларида қўриш йўлга қўйил-
ган.

Ачинарлиси, оғуфурларнинг
мўмай даромадидаги учиб қўзи кўр,
қалби зимистонга айланган баъзи
ҳамюртларимиз умрбод бадном
бўлиб қолмоқда. Айниқса, бу ишга
аёллар, қариялар, балогатга етма-
ган қизларнинг жалб қилинаётгани
қўччиликни ташвишга солмоқда.

Жорий йилнинг шу даврига қадар
243 нафар аёллар томонидан 276 та
жиноят содир қилиниб, уларнинг 55
таси гиёҳвандлик, 39 таси гиёҳванд
моддаларни сотиш билан боғлиқ.

ГИЁҲВАНДЛИК — ТЕРРОРИЗМ МАНБАИ

кенгайтирилган. Бу дегани бу йил 5
минг тоннадан ортқ қўқноқ етишти-
рилиши хавфи бор.

Ушбу гиёҳвандлик воситалари-
нинг бир қисми республикаимиз, жум-
ладан Хоразм вилояти орқали олиб
ўтилиши мумкин. Шу сабабли жино-
ятчиликка қарши қўрсатувчи гиёҳ-
вандликка қарши курашиш ва унинг
олдини олиш мақсадида вилоят про-
куратураси томонидан қатор ишлар
амалга оширилмоқда.

Авало, гиёҳвандлик воситалари
тарқатилиши тизимининг асосий по-
ғонаси ҳисобланган ташувчи ва со-
тувчи шахсларни аниқлаб, уларни
фoш қилиш юзасидан тезкор-тергов
ишлари қўйилди. Бу борада,
бошқа ҳужжон муҳофаза қилувчи
органлар билан ҳамкорликда ишлаш
йўлга қўйилган.

Ташкилотларнинг ҳар қандай
қўрувчиллик ҳаракатларини амалга
ошириш юзасидан тарғибот тадбир-
ларида алоҳида эътибор қаратиш-
моқда. Бу борада вилоят телевиде-
нида вилоят прокуратураси то-
монидан «Криминал хабарлар» дои-
рий қўрсатуви ва «777» рақамли шон-
телефон ташкил этилди. Гиёҳванд-
лик жинояти ва унинг оқибатлари акс
этирилган видеофильм яратилиб,
жойларда намоиш этилмоқда. Гиёҳ-
вандлик воситаларини сотиш билан

Ташкилотларнинг ҳар қандай
қўрувчиллик ҳаракатларини амалга
ошириш юзасидан тарғибот тадбир-
ларида алоҳида эътибор қаратиш-
моқда. Бу борада вилоят телевиде-
нида вилоят прокуратураси то-
монидан «Криминал хабарлар» дои-
рий қўрсатуви ва «777» рақамли шон-
телефон ташкил этилди. Гиёҳванд-
лик жинояти ва унинг оқибатлари акс
этирилган видеофильм яратилиб,
жойларда намоиш этилмоқда. Гиёҳ-
вандлик воситаларини сотиш билан

Ташкилотларнинг ҳар қандай
қўрувчиллик ҳаракатларини амалга
ошириш юзасидан тарғибот тадбир-
ларида алоҳида эътибор қаратиш-
моқда. Бу борада вилоят телевиде-
нида вилоят прокуратураси то-
монидан «Криминал хабарлар» дои-
рий қўрсатуви ва «777» рақамли шон-
телефон ташкил этилди. Гиёҳванд-
лик жинояти ва унинг оқибатлари акс
этирилган видеофильм яратилиб,
жойларда намоиш этилмоқда. Гиёҳ-
вандлик воситаларини сотиш билан

СВОЖҚК ДЕПАРТАМЕНТИ МАТБУОТ МАРКАЗИ

ХАБАР ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Бош прокуратураси
қошидаги СВОЖҚК департаменти
ҳодимлари «Озод Хислат» ХФда
ўтказган текширувда фирма раҳба-
ри Рустам Хўжаниёзов 2004 йилнинг
апрел-июл ойларида жами
414.282.700 сўмлик товар айланма-
сини амалга ошириб, туман ДСИга
ҳисобот топширмасдан, давлат
бюджетига 7.430.000 сўмлик маж-
бурий тўловни тўлашдан бўйин то-
лаб келатгани аниқланган. Бундан
ташқари Р.Хўжаниёзов пул ўтказиш
йўли билан спиртли ичимликларни
сотиб олиб, уларни нақд пулга со-
тиб, савдолдан тушган 414.282.700
сўмни банкка топширмаган. Текши-
ришда, шунингдек, Беруний туман
мулкларни баҳолаш бўлими бошлиғи
Пўлат Уразимбетов ва Тўртқўл ту-
ман кадастр бўлими мутахассиси
Давлат Жангелдиевлар лавозими-
ни суистеъмол қилиб, «Озод Хис-
лат» ХФнинг аслида маъжуд бўлма-
ган 32.748.500 сўмлик устав жа-
мармаси шаклланди ҳамда
8.145.500 сўмлик оғмур ва дўқони
мавжудлигини тасдиқловчи сохта
ҳужжатлар тузиб берганини аниқ-
ланган.

Ташкилотларнинг ҳар қандай
қўрувчиллик ҳаракатларини амалга
ошириш юзасидан тарғибот тадбир-
ларида алоҳида эътибор қаратиш-
моқда. Бу борада вилоят телевиде-
нида вилоят прокуратураси то-
монидан «Криминал хабарлар» дои-
рий қўрсатуви ва «777» рақамли шон-
телефон ташкил этилди. Гиёҳванд-
лик жинояти ва унинг оқибатлари акс
этирилган видеофильм яратилиб,
жойларда намоиш этилмоқда. Гиёҳ-
вандлик воситаларини сотиш билан

Ташкилотларнинг ҳар қандай
қўрувчиллик ҳаракатларини амалга
ошириш юзасидан тарғибот тадбир-
ларида алоҳида эътибор қаратиш-
моқда. Бу борада вилоят телевиде-
нида вилоят прокуратураси то-
монидан «Криминал хабарлар» дои-
рий қўрсатуви ва «777» рақамли шон-
телефон ташкил этилди. Гиёҳванд-
лик жинояти ва унинг оқибатлари акс
этирилган видеофильм яратилиб,
жойларда намоиш этилмоқда. Гиёҳ-
вандлик воситаларини сотиш билан

Зарафшон шаҳри ДСИ ҳодимла-
ри «Тараққий» МЧЖда ўтказган тек-
ширувда аниқланишича, жамият
раҳбари Рўзиев Дилмурод 2001-
2004 йилларда жами 1.252.649.000
сўмлик товар айланмасини амалга
оширган, ДСИга топширган ҳисо-
ботларини 152.141.000 сўмга қамай-
тириб қўрсатиб, давлат бюджетига
15.852.600 сўмлик солиқ ва мажбу-
рий тўловларни тўлашдан бўйин то-
лаб келган. Текширувда, шунинг-
дек, Д.Рўзиев озиқ-овқат махсулот-
лари савдосидан тушган
329.578.800 сўмни банкка топшир-
маганлиги ҳамда 2004 йилнинг фев-
рал-март ойлари давомида махсус
рухсатномасиз 65.649.900 сўмлик
товарни улғурчи тарзда сотиб юбо-
рганлиги аниқланган.

Маъзур ҳолатлар юзасидан ЎзР
ЖКнинг тегишли моддаларига
асосан жиноят иши қўзғатилди

DEKTEIV NIKOYA

(Охири. Бошлангич ўтган соиларда).
— Ҳа, мен Инессаман. Эшит-
ман...

— Бевовта қилганим учун узр. Мен
прокуратура терговчиси Аъзамовман.

Инесса довдираб қолди. Ававалига
у телефон гўшагини қўймоқчи эди,
лекин бу ишга зарар эканлигини
тушуниб етган, терговчини тинглаш-
да давом этди. Аъзамов эса олдин-
дан уйлаб қўйган гапларини давом
этирди:

— Инесса, эсингизда бўлса бун-
дан бир ойларча олдин сизникига
кондиционер устаси келганди. Исми
Руфат. Гап шундаки, ўша кунни у яна
бир неча бюртмачиларникига бор-
ган. Хуллас, ўша бюртмачилар уйла-
ридан қимматбаҳо нарсалар йўқол-
ганлиги ҳақидаги шикоятлар билан
мувожаат қилишди. Асосий шубҳа
устага, яъни Руфатга тушмоқда. У

аёлэнди «Ҳа, уста
келганди. Очиги
менга ҳам би-
роз шубҳали
қўринганди»
деди. Шу сўхбат-
дан кейин Инес-
санинг жиноят-
га алоқадорли-
гига Аъзамов-
нинг ишончи ко-
мил бўлди. У тер-
гов иши бўйича
ўзига бирикти-
рилган милиция
ходимини қақир-
тиб, Инесса-
нинг уйига бо-
ришга қарор
қилди.

Аскарнинг
Инессаникига

ТУЗОҚ

уста сизникига ҳам борган, тўғрими?
Шу сабабли сизникидан ҳам қиммат-
баҳо буюмлар йўқолган эмасми деб,
сўрамоқчидим.

Энди Инесса нима қилиб бўлса
ҳам терговчининг гапларини маъқу-
лаб, қандай қилиб вазиятдан чиқиш-
ни уйлари.

— Ҳа, уста келганди. Очиги, менга
ҳам бироз шубҳали қўрингани са-
бабли ишнинг тутатмағунича ёнидан
кетмай ўтирдим. Шунинг учун мени-
кидан ҳеч нарса олмаганлиги аниқ.

— Майли, Инесса яна бир бор узр
бевовта қилганимга.

— Ҳўп, хайр. Ҳечқиси йўқ.

Инесса гўшагини қўйиши билан
енгил тортди. У вазиятдан усталик
билан чиқиб кетганига, Аъзамов эса
қўйган тузоғи иш берганидан хурсанд
эди.

Терговчи биринчи марта бақўнги-
рок қилганида «Қанақа Руфат? Мен
ҳеч қандай Руфатни ҳам, кондице-
нер устасини ҳам танимайман» деган

келганидан буён бир соатча вақт ўтди.
Биринчи вино шишаси тугаб, кетидан
иккинчиси очилди. Ширакайф йигит
ўрнидан туриб хожатхонага чиққани-
да Инесса режасига асосан унинг
виносига дори аралаштирди. Аскар
қайтиб келиб жойига ўтиргач, Инесса
қўлига қадаҳчи олиб «Бугунги тун
учун! Охиригача ичамиз!» дея винони
охиригача ичиб қўйди. Аскар ҳам бо-
калдидаги винони бир кўтаришда ичиб
юборди. Инесса мусиқанинг овозини
баланд қиларкан:

— Бугун сен учун рақсга тушаман.
Эрка раққосан бўламан, — деди ноз-
ланиб.

Санокли дақиқалардан сўнг Ас-
карнинг боши айланиб, кўз олди
коронгилаша бошлади. Унинг кўзига
рақс тушаётган аёл иккита бўлиб
қўринарди.

Аскар ҳушидан кетиши билан Инес-
са докторга хабар берди.

Борис ҳар доимгидеи ёрдамчиси
билан кириб келди.

— Балосан Инесса, балосан. Бир
кўннинг ичда ишни «есть» қилдинг-а.
Ҳа, айтгандай, мукофоти ҳам шунга
яраша бўлади.

— Нимагалигини билса бўладими
ёки почани нархи ошибдими?

Борис Инессанинг гапига қулиб
юборди.

— Э-э, гапингни қара. Ҳеч нима-
нинг нархи ошгани йўқ. Бу гал «Поч-
ка»ларга қўшиб «кор»ни ҳам оламиз.

— «Кор» дегани нима?

— Юрак дегани, юрак. Сен зшикка
қараб тур, ҳозир «мусорчи» ҳам келиб
қолади.

Улар Аскарни ичкарига олиб ўтиш-
ди.

Бироздан сўнг эшик қўнғироғи ча-
линди. «Мусорчи»ни кутаётган Инес-
са ким келганини сўраб ҳам ўтирма-
дан, эшикни очиб юборди. У қарши-
даги прокуратура ва милиция ходим-
ларини қўриб довдираб қолди. Ваҳи-
мага тушганидан, «мен айбдормас-
ман, мени мажбурлашди», дея дод-

вой сола бошлади.

Борис эндигина Аскарнинг та-
насига тиг ўрганди. Улар жиноят
жойида қўлга олинди. Аскар қа-
салхонага юборилди. Бироздан сўнг
келган «мусорчи» лақабли Ҳаким
исмлаи шахс ҳам қўлга олинди. У
мурдаларни йўқотиш билан шугул-
ланарди. Тергов давомида уюшган
жиноий гуруҳнинг барча кирдикор-
лари фош қилинди. Ҳакимнинг бер-
ган кўрсатмалари билан мурдалар
қўмилган жойлар ҳам топилиди. Жи-
ноятчилар жами саккиз кишини
(улар орасида икки нафар аёл ва
битта ёш бола ҳам бўлган) ўлди-
ришганлиги аниқланиб, улар суд
жаъёнида айбланиб иккорт бўлди-
лар. Жиноий гуруҳнинг барча аъзо-
лари қонуний ҳазоларини олишди.

P.S. Бугунги кунда дунёдаги
ҳеч бир мамлакат инсон аъзо-
ларининг трансплантациясига
муҳтож беморларнинг эҳтиёжи-
ни тўлиқ қондиришга қодир
эмас. Инсон аъзоларини қўчи-
риб ўтказиш билан боғлиқ опе-
рацияларга эса талаб кундан
кунга ошиб бормоқда. Статистика
матълумотларига қараганда,
1991 йили АКШнинг ўзига ма-
зкур операцияларни кутаётган
беморлар 24 минг кишини та-

қил қиларди. Австралияда эса
бугунги кунда буйрак транс-
плантацияси операциялари йил-
ига 400 тани ташкил этишига
қарамасдан, бундай операция-
ни кутаётган беморлар 2 минг
кишидан кўп. Операцияни қў-
тишининг ўртача муддати уч йил.

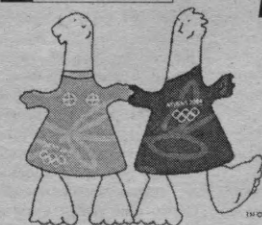
Бу ҳолат албатта жиноий гу-
руҳларнинг эътиборини торт-
масдан иложи йўқ. Қўчириб
ўтказишга мўлжалланган инсон
аъзоларининг «дефицити» уюш-
ган жиноий гуруҳлар фаолият-
ига катта даромад келтириши
мумкин. Австралиянинг крими-
нология институти раҳбарининг
айтишича, «Инсон аъзолари би-
лан жуда катта нархларда сав-
до қиладиган «қора» бозорнинг
вуҷудга келиши ҳайрон бўла-
диган ҳол эмас».

Айниқса, ривожланаётган
мамлакатлардаги ночор ва уй-
сиз шахслар ҳамда ёш болалар
қўчириб ўтказишга мўлжаллан-
ган инсон аъзоларини етказиб
бевуричларнинг асосий қисми-
ни ташкил қилади. Бугунги тех-
ника ривож ажратиб олинган
инсон аъзоларининг сақланиш
муддати ва уларнинг узок масо-
фаларга транспортировкаси би-
лан боғлиқ масалаларни анча
енгиллаштиради. Шу сабабли
ҳам инсон аъзолари «қора» бо-
зорининг қўлами янада кенгай-
иши хавфи бор. Дунё бўйлаб
бедарак йўқолаётган ёки ўти-
риб кетилган инсонларнинг асо-
сий қисми айни шу мақсадда,
яъни улар ўлдирилиб, аъзола-
ри сотиб юборилиётганига шуб-
ҳа қата.

Қўчириш учун мўлжаллан-
ган инсон аъзоларини қалбаки
ҳужжатлар асосида экспорт
қилиниши ҳолатлари Аргенти-
на, Бразилия, Гондурас, Мексика
ва Перуда жуда кўп бўлса,
асосий сотиб олувчилар Герма-
ния, Италия ва Швейцариядир.
Дунёдаги қўллаб-ривожланган
давлатлардаги қонунлар инсон
аъзоларини сотиш ёки сотиб
олишни ман қилади. Уларнинг
ақсариётида айтилишича, қўчи-
риб ўтказишга мўлжалланган
аъзолар фақат ҳайрия йўлида
берилиши мумкин.

Жаҳонгир МАХСУМОВ,
журналист

AFINA – 2004

Athenà Phèvos

Бокс бўйича 69 кг вазн тоифасидаги мусобақаларда икки
карра олимпик чемпиони россиялик Олег Саитов ўзбекистонлик
Шерзод Ҳусановни очколар бўйича мағлубиятга учратди ва ярим
финалда йўл олди. Россиялик спортчининг навбатдаги рақиб
қозогистонлик Бахтиёр Артаев бўлади.

Стол тенниси
мусобақаларида
ҳам хитойликлар-
нинг омади чоп-
моқда. Хитойлик
Чжанг Йи Нин
аёллар ўртасида
олимпиада чемпи-
они бўлди. Шимо-
лий Кореялик Ким
Хянг Ми кумуш,
Жанубий Кореялик
Ким Кюнг Ах
бронза медалини
қўлга киритди.

Аёллар ўртасида 42 километрга югу-
риш мусобақасида япониялик Мизуки
Нагучи масофани 2 соат 26 минут 20
секундда босиб ўтиб, олтин медал сохи-
бига айланди. Иккинчи ўрин кениялик
Катрин Ндеребага насиб этди. Бронза
медалини АКШлик Динне Кастор эгалла-
ди.

Жамоавий қиличбозлик баҳсларида
Франция терма жамоаси олтин медални
қўлга киритди. Иккинчи ўринни венгрия-
лик йигитлар эгаллашди. Германия
терма жамоаси бронза медални билан
тақдирланди.

Милитқдан уч хил вазиятда
ўқ отиш мусобақаларида хитойлик
Жиа Чжанбо олтин, АКШ-
лик Майкл Кумуш, австри-
ялик Кристан Планер эса брон-
за медални соҳиби бўлди.

Айлана стэнд усулида ўқ отиш мусобақаларида олтин медал
италиялик спортчига насиб этди. Мусобақада Андреа Бенел-
ли биринчи, финляндиялик Марко Кемплаттен иккинчи, куба-
лик Хуан Мигел Родригес учинчи ўринни эгаллади.

Россиялик Анна Павлова спорт
гимнастикасининг таяниб сакраш
мусобақаларида бронза медални со-
ҳибига айланди. Биринчи ўринни
руминиялик Моника Росу, иккинчи
ўринни АКШлик Аня Хач эгаллади.

Спорт гимнастикаси баҳсла-
рининг жамоавий мусобақала-
рида эркаклар ўртасида кана-
далик Кил Шевфелт биринчи
ўринни эгаллади. Руминия
терма жамоаси аъзоси Мари-
ан Драгулеску иккинчи,
болгариялик Йордан Йовчев
учинчи ўринга лойиқ деб
топилиди.

Сувга сакраш баҳсларида
австриялик Шантел Нюберри
аёллар ўртасида олимпиада
чемпиони бўлди. Кумуш
медални хитойлик Лао Лиши
ютиб олди. Австралия терма
жамоаси вақили Людвиг Туркига
бронза медални топширилди.

Эркаклар ўртаси-
да баландликка
сакраш мусобақала-
рида швейцариялик
Стефан Холм галаба
қозонди. Кумуш
медал АКШлик Мэтт
Хемингуэйга, бронза
медал эса чехиялик
Ярослав Бабуга
насиб этди.

От спорти баҳсларида хитойлик Хайбин
Тенга тенг келадигани топилмади. Руминиялик
Мариус-Даниэл Уржича кумуш, япониялик Та-
кехиро Кашима эса бронза медал билан
тақдирланди.

Диск улоқтириш мусобақасида
венгриялик Андруш Аннуш олтин медал
соҳиби бўлди. Иккинчи ўрин япониялик
Кожу Мурофусига насиб этди. Белорус-
лик Иван Тихон бронза медалини қўлга
киритди.

Медаллар бўйича умумжамоа ҳисобида Хитой терма жамоаси 22 та
олтин билан биринчи ўринга қўтарилиб олди. АКШ терма жамоаси 21 та
олтин билан иккинчи поғонада бормоқда. Учинчи ўриндаги Япония терма
жамоаси ҳисобида 13 та олтин медал бор. Кейинги ўринларни Австралия
12 та, Франция 9 та, Германия 8 та, Россия 7 та олтин медал билан эгаллаб
турибди. Совриндор мамлакатлар сони 62 тага етди.

Биз ана шундай нуфузли мусобақаларда ўзбекистонлик спортчиларга
омад қилиб боқишни тилаб қоламиз.

Ўтағларнинг охирати обод бўлсин!

Республика Бош прокуратураси жамоаси ҳамда фахрийларни икти-
моий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази прокуратуранинг фахрий
ходими Ином Йўлчиева умр йўлдоши
Раҳимхон ЙЎЛЧИЕВнинг
вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖҚК Департаменти
жамоаси катта инспектор Шухрат Бўриевага синглиси
Адолат БҮРИЕВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдира-
ди.

ORAMIZDAGI ODAMLAR

1965 йилда Самарқанд Давлат университетининг филология факультетини тамомлаб мактабларда ўзбек тилидан дарс бериб юрган Неймат Арслоновнинг журналистикага қизиқиши 1973 йилда «Коммунизм байроғи» (ҳозирги «Шаҳрисабз тонги») газетасига етказиб келди. Унинг қалами шу газеталарда чархланди.

Ҳамма нарсага қизувчи, муҳими, ҳар бир топшириқни ўз вақтида бажаришга интилувчи Неймат ака касб тақозоси билан шаҳар ва қишлоқларни кезиб чиқди. Одамлар ҳаётига синчков назар ташлади, ёзилмак очерк, лавҳа ва репортажларининг қаҳрамонларини улар орасидан топиб, тинимсиз ўқиб-ўрганиш, мақсад йўлида заҳмат кечишдан чўчимайди, сатрларга сайқал беришдан, саҳифаларни қайта қўчириб ёзишдан эринмайди. Неймат аканинг энг яхши фазилатларидан бири қузатувчанлигидир. Бунинг натижасида газетхонларга манзур бўладиган мақола ва очерклар дунёга келди, ихлоқдорлар даврасида тез танилди.

— Мухбирлик касбим туфайли жуда кўп одамлар билан учрашдим, уларнинг қувонч ва ташвишларига шерик бўлишга тўғри келди, — дейди Неймат ака биз билан суҳбатда. — Бир-бириникига ўхшамайдиган тақдирлар, характерлар. Шундай учрашувларда мавзунинг суҳбат мазмунидан, ҳаётини кузатишларимдан олам.

Чиндан ҳам Неймат Арслоновнинг кўп вақти йўлда ўтади, сафар қилишдан қармайдими. Янги қаҳрамонлар излайди, топади, ўрганади, қаламга олади. Унинг учун ҳар бир кун, одамлар билан ҳар бир учрашув — кашфиёт.

— Тақдирим журналистикага туташганидан мамнунман, — дея сўзда давом этди Неймат ака. — Бу касбнинг бошқа касбларга ўхшамайдиган, менга ёқадиган бир томони бор. Бу касб — ёлғизликнинг «кушандаси». Бўш вақтингда ҳам касбим билан бирга яшайсан, ўйлайсан, ёзасан. Яхши мақола ёзгандан кейинги мам-

Турмуш ўртоғи Танзила она у ёзган мақола-ларнинг биринчи ўқувчиси ва танқидчиси. Журналистнинг қайфиятини, характерини тушунадиган инсон. Бир ўғил, учкиз ва ўн нафар набирани унинг умр йўлида ёққан чироқлари.

Олтиш уч йил инсон учун тарих зарба-рининг бир саҳифаси, ҳалос. Мана шу саҳифага гул тикканлар бор, сиёҳ тикканлар бор, саҳифаларининг юзи бўм-бўш инсонлар бор. Неймат аканинг умр саҳифасидан гуллар иси уфураяпти, гўнчалар жилва қиляпти. Умри давомидида Неймат ака нафақат етук журналист сифатида, балки иқтидорли ёзувчи сифатида ҳам танилди. Унинг «Адам водийси», «Мавхумот» сингари романлари, «Аёл сура-тига чизгилар» номли ҳикоялар тўплами, «Ам-маҳолдаги қотиллик», «Қора ҳайкал», «Экиз-мар жумбоғи» каби детектив қиссалари китобсеверларнинг жавонидан муносиб ўрин олган.

БЕОРОМ ҚАЛБ

НЕЙМАТ АРСЛОНОВ ПОРТРЕТИГА ЧИЗГИЛАР

Неймат Арслонов ижоди-нинг ҳозирча нимада? Аввало, унинг ёзганлари бошқа-ларникига сира ўхшамайди. Журналистикада унинг овози, ўз услуби яққол бўлиниб туради. У ҳозирчаёв журналист, шу куннинг мавзу-сини тез илғаб олади.

Неймат ака ёзган мақолаларнинг бошқа-ларникига ўхшамаслигига сабаб шунки, у ўз «объекти»ни чуқур, атрофича ўрганади, кенг мушоҳада юритади. Бир қарашда унча эъти-борга молик кўринмайдиган факт ва ҳодиса-лардан қутулганга ҳушсалар чиқара олади. Масалан, «Китоблар ҳодиси» мақола-сида кутубхоначилик касби тўғрисида ёзarkan, шундай дейди: «Жоду» сўзини биз бу ўринда яхши маънода қўллаганмиз. Улғунем ёзу-чиси Херман Хессе бутун умр кутубхона-чи бўлиб ишлаган. Яна бир немис ёзувчиси Гилларцер ҳам кутубхоначи бўлган. Умуман дунёнинг қўлгина улуглари китоб сеҳрига берилиб яшаганлар. Шуларни ўйлаган кутуб-хона ҳодими ўз касбидан фахрланиши керак». Бу қисқа сатрларда ўз касбини севишга қуруқ чорлов эмас, балки ҳамма манбаларда ҳам учрайвермайдиган ноёб маълумотлар бор.

нунлик ҳисси, у газеталарда эълон қилинганидан ифтихор туғйуси ҳар қандай қўйин-чилигу чар-чок ўрнини босиб кетади.

Журналистик фаолиятда ихтисослаш-нинг роли катта. Бирор соҳага ихтисослаш-маган мухбир мукамал мақола ёзиши қий-ин. Чунки у ихтисослашса, мазкур соҳага оид янги адабиётларни, илгор тажрибаларни син-чиклаб ўрганиб боради. Бирок катта ҳаёт ва журналистлик тажрибасига эга бўлган Неймат ака барча жанрларда ёза олади. Бунинг учун тинимсиз изланади, ўрганади.

Неймат Арслонов ўзининг танқидий-таҳ-лилий мақолаларида иқтимоий тараққиётга раҳна соладиган, мамлакатимизда олиб бо-рилаётган ислохотларга тўғсон бўладиган иллатларга қарши кескин кураш олиб бо-ромда. Очерк ва публицистик мақолаларида фидойи кишилар меҳнатини улуғлайпти.

Иқтидорли журналист, каттамирин инсон Неймат Арслонов 63 ёшга тўлди. Бу пайга-баримиз Мухаммад (с.а.в.)нинг ёши, қутлуг ёш. Шу давр мобайнида у қанча қувонч, ғалаба ва ташвишларни бошидан кечирди.

Инсон умрининг мазмуни йиллар билан ўлчанмайди, албатта. Сарҳисоб чоғида ба-жариб улгурган ишинг, халқингга келтирган нафнинг асосий мезон қилиб олинади. Шу маънода Неймат аканинг афсусланган ери йўқ. Қолаверса, ҳали Неймат аканинг ижоди жўш урган пайт. Қаторда норинг бўлса юкинган ерда қолмайди деганларидек, «Адолат қучи» «юки»нинг оғир томонини Неймат ака елкалаб турибди. Унда бадий таржималари, ўқилиш мақолалари билан фаол иштирок этмоқда.

Шарқнинг буюк мутафаккирларидан бири Саъдий Шерозий бадий ижоди 63 ёшида бошлаб, маънавиятимиз хазинасига «Гулистон» ва «Бўстон»дай шох асарларни тақдим этгани маълум. Демак, ҳали Неймат акадан газетамиз муштарылари ва адабиёт ихло-с-мандлари қизиқарли мақолалар, шох асар-лар қутиб қолишга ҳақли. Меҳнатдан, ижод-дан қараманг, доимо элнинг назариде бўлинг, Неймат ака!

Норбўта ҲОЗИЕВ,
журналист

JURNALNING YANGI SONI

МАВЗУЛАРИ РАНГ-БАРАНГ

Тараққиёт давом этар экан, инсоннинг ахборотга бўлган эҳтиёжи кучайиб бораверад. Бунда журналистларга кўпроқ масъулият юклатилиши табиий. Бу жараён журналистларнинг их-тисослашуви билан бирга кеч-моқда. «Qonun himoyasida» жур-налистнинг 6-сонида бугунги кун ўқувчисининг эътиборини жалб этадиган мавзуларни қамраб

олишга ҳаракат қилиди. Муқовада ўзбекистон номини дoston айлаган шахмат бўйича жаҳон чемпиони Рустам Қосимжоновнинг сурати берилган.

Бугун Ўзбекистон қуроли кучлари, аниқроғи, у ердаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бора-сидаги ишлар қандай? Ўзбекистон Бош прокурори-нинг ўринбосари — Республика харбий прокурори Ш.Узоқовнинг «Jangovar shaylik otili» мақола-си шу мавзуда. Самарқанд вилоят прокурори А.Азизов-нинг «Mehr kutib qashaydi inson» номли мақола-си эса инсонни тирикликка, бунёдкорликка ундовчи туғйу — меҳр-муҳаббат ҳақидадир.

Мустақилликнинг ўтган даврда мамлакатимиз-да оммавий ахборот воситалари ва ҳуқуқ-тартиб органлари орасида мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатил-ди. Юридик фанлар номзоди Б.Тошевнинг «OAV va huquqni muhofaza qiluvchi organlar hamkorligi: muammo va yechimlar» ва ТДЮИ проректори Р.Ша-риповнинг «So'z erkligi insoni» мақолаларида ушбу жараён таҳлил этилади.

Иш бор жойда хато бўлади деган гап бор. Муай-ян соҳада янгилик қилинса унинг ҳам яхши, ҳам ёмон жиҳатлари бўлиши мумкин. Хўш, бугунги ҳаётим-из таниқиднинг ўрни қандай? Бирон соҳа танқид қилинса у хар томонлама асосланганлигидир. Ҳуқуқшунос-журналист Т.Саидбобоевнинг «Tanqid kelajak mevasimi?» мақола-сида шу ҳақда гап бора-ди. Бундан ташқари журналда эълон қилинган «Qaytar dunyo» номли суд очеркида ўқувчи учун қизик мавзу — бир мудҳиш жиноят тафсилотлари ёритилган.

Мазкур сонда ҳаётнинг турли жабҳаларига оид яна кўплаб материаллар берилган. Жумладан, та-дқиқотчиларнинг бир қатор илмий мақолалари соҳа вақилларда қизиқish ўғитиши табиий. Шунинг-дек, 6-сонда воқеаларнинг қизиқарли тус олиш- билан ўқувчининг диққатини ўзига тортиб улгурган «Notus» детектив ҳикоясининг давомы берилган.

Д. МАЖОНТИРОВ

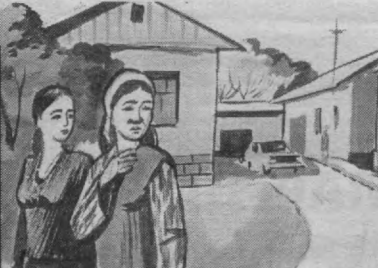
BIR KUNI...

Бугун негадир юрагим зада, қўлим сира ишга бормади. Аксига олиб соат стрелкаси ҳам тошбакага ўхшаб имиллаб қолди. Мен бўлсам «тошбака»нинг қачон финишга етишига қараб ўтирибман. Худого шукр, ниҳоят манзилга етди — соат 6:00. Секин сумкачанимни олдим, уйга ошқидим. Катта йўлга чиқиб бекатга етиб келдим. Бекат тўла одам, ғала-говур. Гўё одамлар юз йилдан бери энди учрашиб қолишгандек. Бекатда турганимга ҳам 10 минутча бўлиб қолди. Ҳамманинг кўзи йўлда. Ниҳоят узоқдан автобус кўринди. Етиб келиши билан ҳамма унга ташланди. Ур-йикит, қисқаси, теккин томоша. Гўёки автобусга чиқиб улгуришмаса, қолиб кетадигандай. Мен ҳам улардан қолишмадим, ўзи ким билан талашини билмай тургандим. Хуллас, бир амаллаб уйга етиб келдим.

Эндигина кийиниб, тинчгина бош оғригига аччиқ чой ичарман десам қаёқда, ўз уйингдам тинч-лик йўқ, иккала сингилчам бир-бирини «еб» ётибди. Менимча, иккови бир балиқнинг кўзини еган шекилли, доим шунақа уришгани-уришган. Ҳаждими босиш учун ташқарига йўналгандим, бурча-да турган ахлат челагига кўзим тушди. Уни олиб ахлат тўкиладиган жойга кетдим. Ахлатхонага ўн метрча қолганда юзлари сўлгин, афтода бир кампирни учратиб қолдим. У эглиби ерга тўкилиб ётган майда картошқаларни бирма-бир эски сумкага жойларди. Раҳмим келиб, унга ёрдам бериб дедим: аммо шайтон гулу қилди: «Қара унинг ҳолига, нотаниш одам кўрса сени шу одамнинг таниши деб ўйлаши мумкин. Шунга тенг кела-

санми? Юр, яхши-си, йўлимиздан қолмайлик». Шайтонга ҳай бериб, секин унга яқинлашдим. Қа-расам кампир ҳалигача картош-қасини териб улгурмабди. Ҳаётда кимгадир нафим тегса ёмонми деган умидда секин бориб унга ёрдамлаша бошладим. Ниҳоят, картошқаларни йиғиб бўлдик. Шундан кейин кампир аста бошини кўтариб менга қаради ва «Раҳ-мат, қизим, умрингдан барака топ. Илоҳо, олганинг олтин бўлсин» дея дуо қила кетди.

Сўнг имиллаб сумкани ёнида турган арава устига қўйиб, ип би-лан маҳкам боғлади. Зимдан ку-затиб турганимдан изза бўлиб ше-килли, «Уйда ситирларим бор, шун-

АНГЛАБ ЕТИЛГАН БАХТ

га бозорда қовун-тарвуз сотади-ганларга пўчоғини менга олиб қўйинглр деб тайинлаб қўйган-ман. Барака топишсин, хар кун пўчок йиғиб қўйишди» деди. Га-пини маъқуллаган бўлдим. Кейин йўл ёқалаб секин юра бошладик. Бечоранинг дардлашадиган ҳеч кими йўқми ёки мени ўзига яқин билдимки, ичигади «дардини аста тўкиб сола бошлади.

— Мен қариб қолганман, қизим. Яқинда пенсияга чиқдим. Эрим

ўлгандан кейин ўрнига мактабда қоровуллик қилардим. Бир кун шу ерда ўқитувчилик қиладиган битта аёл ёнимга келиб салом-алиқ қил-гандан кейин:

— Ая, сизни пенсияга чиқари-шяпти деб эшитдим, шу гап рост-ми? — деб сўради.

— Йўғ-е! — дедим.

— Нима, ҳали ўзингизнинг ха-барингиз йўқми? — деб қолди.

Индамадим, бу гапни ноўрин айтганини сўзди шекилли, «Хафа

бўлманг, қайтанга яхши-ку, иш-ламанг уйда пенсиянгизни олиб ўтирасиз» дея менга таскин бе-риб, синфи томон юздани.

Шу кун мактаб директори мени чакириб, пенсияга чиқаришга тга-нини айтди. Бундан сира ранжи-мадим, фақат бир оғиз огоҳлан-тирмасдан мен ҳақимда қарор чи-қарганларидан ҳафман. Ахир мен ҳам одамман-ку!

Онахон кўзларига ёш олди. «Мана энди бола-чақаларингиз-нинг роҳатини кўриб, маъза қилиб юрибсиз» дея уни юпатган бўлдим.

— Қаёқда? — онахон яна маъюс тортиди. — Иккита ўғлим бор. Катта ўғлим... ўзи яхши эди, ақл-хуши

жойида, одоблигина. Бирок хиз-матдаги болалар нимагадир жан-жаллашиб, бошига қаттиқ уриб жинни қилиб қўйишган. Нима қилай, пешонам шу экан. Ҳозир мен борман, эрта бир кун ўлиб кетсам унга ким қарайди?

— Кеңирасиз, кенжангиз-чи?

— Э, қизим, эрта киши кўча-нинг одами, эрта кетиб, кеч қайта-ди. Лоақал битта-ю битта келимин ақли бўлса ҳам тинчгина яраф-дим. На озодалиги бор, на овқат қилишга ўқуви. Қуёш пешонасига келгунча ўхлайди, эрини ҳам ўзим ишга жўнатаман. Уйқудан туриб чойини ичади-ю, кўчага гап сотиш-га чиқиб кетади. На уй, на болалар-и билан иши бор. Ажратворай десам, иккита қорақўзни кўзим қий-майди. Супургини бугун қаерга қўйсам, эртага шу ердан оламан. Ҳатто овқатни ҳам ўзим қилсам чиқиб ейди, * қилсамас шу кун оч қоламан. Э, гапираман десам гап кўп, бир кун ақли кириб қолар...

Гап билан бўлиб уйга етиб кел-ганимни ҳам сезмай қолибман. Шу ерда ая билан хайрлашиб, беихтиёр ўйлашиб қолдим. Бечо-ранинг дарди ичиде экан, шунча аламларга қандай чидаб юрибди? Бирини кўриб фикр қил, минг-ни кўриб шукр қил деб шунга айтса-лар керак.

Адолат МУСТАФОЕВА,
«Huquq» мухбири

HUQUQ
yuridik gazeta

Ta'sischi:
**O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi**

Bosh muharrir:
Abdusolliq ABDURAZZOQOV

Tahrir hay'ati:
Bahridin VALIYEV, Azimjon
ERASHEV, Jahongir SHAROFBOYEV
(Bosh muharrir o'rinbosari), Ga'forjon
ALIMOV (mas'ul kotib), Lola
SHOMURODOVA, Hasan INOYATOV,
Muxtor SHODMONOV

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, akademik
Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66.

Telefon: 133-82-34,
133-64-72.
E-mail: Info@huquq.uz.
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazetaning ro'yxatdan o'tish tarixi: N023. Nashr ko'rsatkichi — 231, 232

Tahririyatga kelgan qo'yozma va
suratlar egalariга qaytarilmaydi.
Mualliflarning fikrlari tahririyat
fikridan farqlanishi mumkin.
Nashrimizdan ko'chirib bosilganda
«HUQUQ»dan olinganligi ko'rsat-
ilishi shart. Tijorat ahamiyatiga
molik materiallar ** belgisi ostida
chop etiladi.

Buyurtma № — 967. 11178 nusxada chop etildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Nashr etilgan: J. MAXSUMOV
Nashr etilgan: A. MUSTAFOEVA

Gazeta «Sharq» NMK boshqarasida o'set
usulida chop etildi. Korxona manzili: Toshkent
shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41.

Gazeta
haftaning
chorshanba
kunlari
chiqadi.

Sotuvda
erkin narxda

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 18.30. 12345 78